СҮХБААТАР АЙМГИЙН
СТАТИСТИКИЙН
ХЭЛТЭС

СҮХБААТАР АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

2024 | III

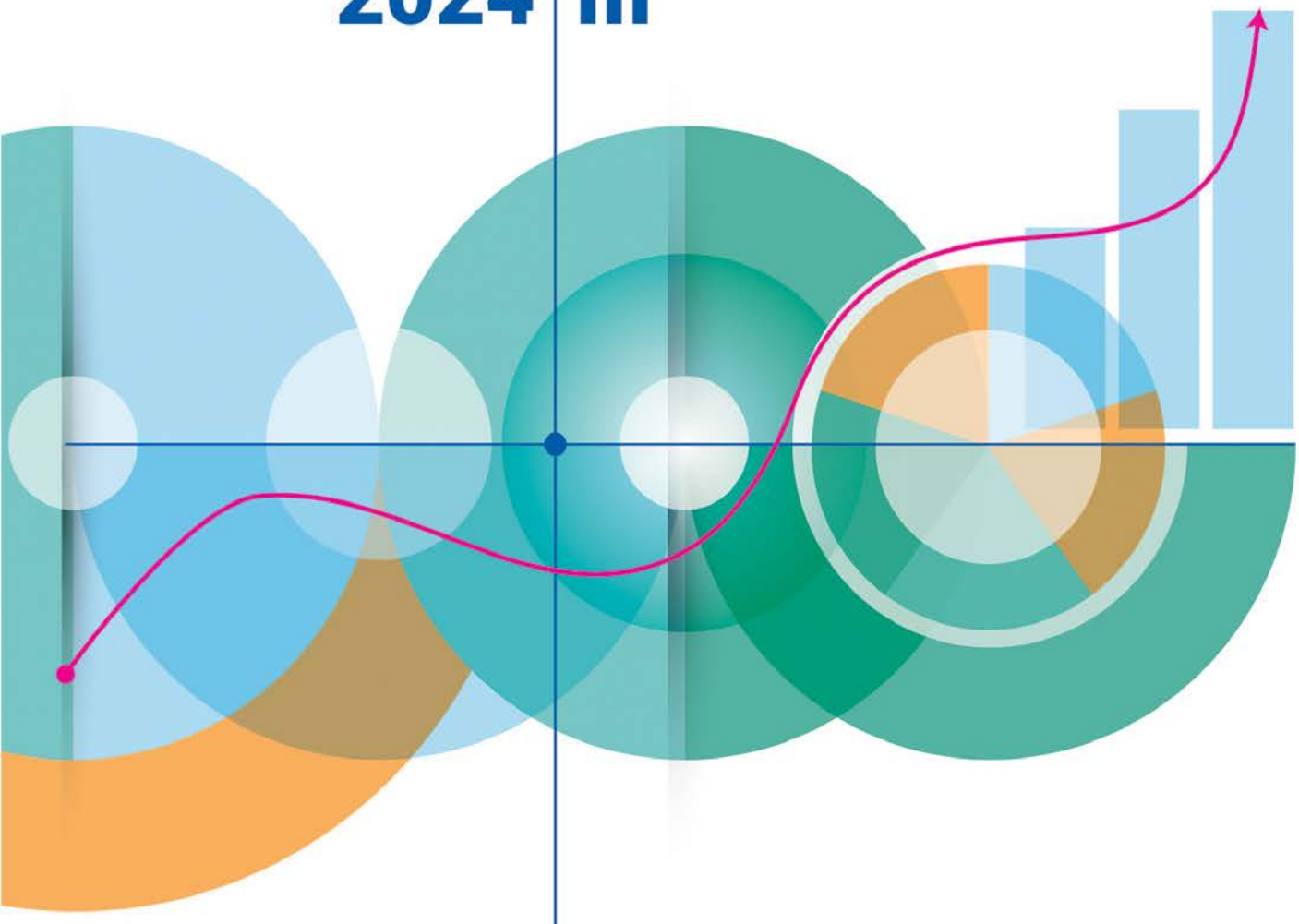

www.sukhbaatar.nso.mn

www.1212.mn

Баруун-Урт сум
2024 он

СҮХБААТАР АЙМГИЙН
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

СҮХБААТАР АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

2024
3 сар

Баруун-Урт сум

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Товчилсон үгийн тайлал.

- Сумдын нэр:

АС Асгат	ТШ Түвшинширээ
БД Баяндэлгэр	ТЦ Түмэнцогт
ДА Дарьганга	УБ Уулбаян
МХ Мөнххаан	ХА Халзан
НА Наран	ЭЦ Эрдэнэцагаан
ОН Онгон	БУ Баруун-Урт
СҮ Сүхбаатар	

- ‘Төл’ гэсэн нь төлөвлөгөө, ‘Гүйц’ гэсэн нь гүйцэтгэл юм.

II. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв.

- Сар: I, II, III … г.м
- Улирал: I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII
- Өссөн дүн: I-IV, I-XI … г.м (Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдсэн дүнг харуулав)

III. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав.

...	Мэдээлэл байхгүй	-	Гүйцэтгэл байхгүй
0.0	Маш бага тоо	*	Урьдчилсан гүйцэтгэл
¹	Дахин		

ах х нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулсан цэвэр өсөлт, бууралтын хувь

өөрчлөлт

IV. Хэмжих нэгжийн тэмдэглэгээ.

- мянга =1000
- сая =10^6
- тэрбум =10^9
- см сантиметр
- дм дециметр
- м метр
- км километр
- мян. мянга
- % хувь
- кВт.ц киловатт цаг
- ккал килокалори
- $м^2$ метр квадрат
- $км^2$ километр квадрат
- $м^3$ метр куб
- мл миллилитр
- л литр
- г грамм
- кг килограмм
- цн центнер
- т тонн
- ш ширхэг

"Үүнээс" гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.

V. Орон дэвшүүлэхээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас их, бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл 3

Үндсэн үзүүлэлтүүд 5

I Хүн ам 6

II Хөдөлмөр 8

III Нийгмийн даатгал, халамж 10

VI Эрүүл мэнд 13

V Соёл, урлаг 16

VI Гэмт хэрэг 17

VII Мөнгө, банк 19

VIII Арилжааны даатгал 21

IX Орон нутгийн төсөв 23

X Үнэ 24

XI Хөдөө аж ахуй 29

XII Аж үйлдвэр 32

XIII Тээвэр 36

Хавсралт хүснэгтийн жагсаалт 38

Хавсралт хүснэгтүүд 40

БҮЛЭГ	ТАНИЛЦУУЛГЫГ БЭЛТГЭСЭН:
Үндсэн үзүүлэлтүүд /Хүснэгт/	Э.Анхцэцэг
I Хүн ам	С.Мөнхбаяр
II Хөдөлмөр	Э.Анхцэцэг
III.а Нийгмийн даатгал	Б.Сумъяа
III.б Нийгмийн халамж	С.Мөнхбаяр
IV Эрүүл мэнд	С.Мөнхбаяр
V Соёл, урлаг	С.Мөнхбаяр
VI Гэмт хэрэг	Б.Сумъяа
VII Мөнгө, Банк	Б.Сумъяа
VIII Арилжааны даатгал	С.Мөнхбаяр
IX Орон нутгийн төсөв	Ц.Азжаргал
X.а Хэрэглээний үнэ	Б.Сумъяа
X.б Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний үнэ	О.Ундрах
XI Хөдөө аж ахуй	О.Ундрах
XII Аж үйлдвэр	Э.Анхцэцэг
XIII Тээвэр	С.Мөнхбаяр

ХЭВЛЭЛИЙН ЭХ БЭЛТГЭСЭН: Э.Анхцэцэг

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жил бүрийн эхний 3 дугаар сарын байдлаар

Үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
Төрсөн хүүхэд	хүн	230 -35.4	315 36.9	281 -10.8
Нялхасын эндэгдэл	хүн	2 2.0**	1 -50.0	3 3.0**
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд	хүн	430 -9.9	229 -46.7	128 -44.1
Халдварт өвчнөөр өвчдөгчид	хүн	3 371 24.6**	215 -93.6**	183 -14.9
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	175 60.6	143 -18.3	114 -20.3
Хэрэгт холбогсод	хүн	122 69.4	63 -48.4	69 9.5
Хэрэглээний үнийн индексийн өөрчлөлт, оны эцэстэй харьцуулснаар, хувиар	хувь	104.4 2.4	102.5 1.9	102.0 -0.5
Иргэдийн хадгаламж	тэрбум төгрөг	146.8 7.2	139.7 -4.8	150.5 7.7
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	тэрбум төгрөг	192.2 36.8	205.6 7.0	245.6 19.5
Орон нутгийн төсвийн орлого	тэрбум төгрөг	17.4 4.8	20.8 19.4	23.2 11.5
Орон нутгийн төсвийн зарлага	тэрбум төгрөг	15.8 6.5	17.5 10.6	8.8 -49.7
Төллөсөн хээлтэгч	тол	350 484 41.8	318 766 -9.0	37 681 -88.2
Ингэ	тол	171 -43.6	246 43.9	60 -75.6
Гүү	тол	4 916 17.6	4 190 -14.8	571 -86.4
Үнээ	тол	8 546 39.4	7 873 -7.9	1 702 -78.4
Эм хонь	тол	229 296 41.5	218 695 -4.6	24 080 -89.0
Эм ямаа	тол	107 555 44.6	87 762 -18.4	11 268 -87.2
Бойжуулсан төл	тол	349 543 42.0	313 257 -10.4	27 642 -91.2
Ботго	тол	170 -43.5	243 42.9	59 -75.7
Унага	тол	4 892 18.1	4 081 -16.6	473 -88.4
Тугал	тол	8 517 40.5	7 677 -9.9	1 413 -81.6
Хурга	тол	228 806 41.6	215 951 -5.6	17 406 -91.9
Ишиг	тол	107 158 44.8	85 305 -20.4	8 291 -90.3
Том малын зүй бусын хорогдол	тол	3 664 -85.4	88 168 24.1**	1 556 224 17.7**
Тэмээ	тол	5 -37.5	28 5.6**	127 4.5**
Адуу	тол	236 -68.8	4 411 18.7**	49 009 11.1**
Үхэр	тол	326 -83.7	6 622 20.3**	116 222 17.6**
Хонь	тол	1 485 -85.5	37 820 25.5**	894 549 23.7**
Ямаа	тол	1 612 -86.6	39 287 24.4**	496 317 12.6**
Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүн	тэрбум төгрөг	26.1 -8.1	41.7 59.8	56.9 36.5
Борлуулсан бүтээгдэхүүн	тэрбум төгрөг	26.0 0.4	129.6 5.0**	49.7 -61.7

Тайлбар: ** дахин

ХҮН АМ, жил бүрийн эхний 3 сард

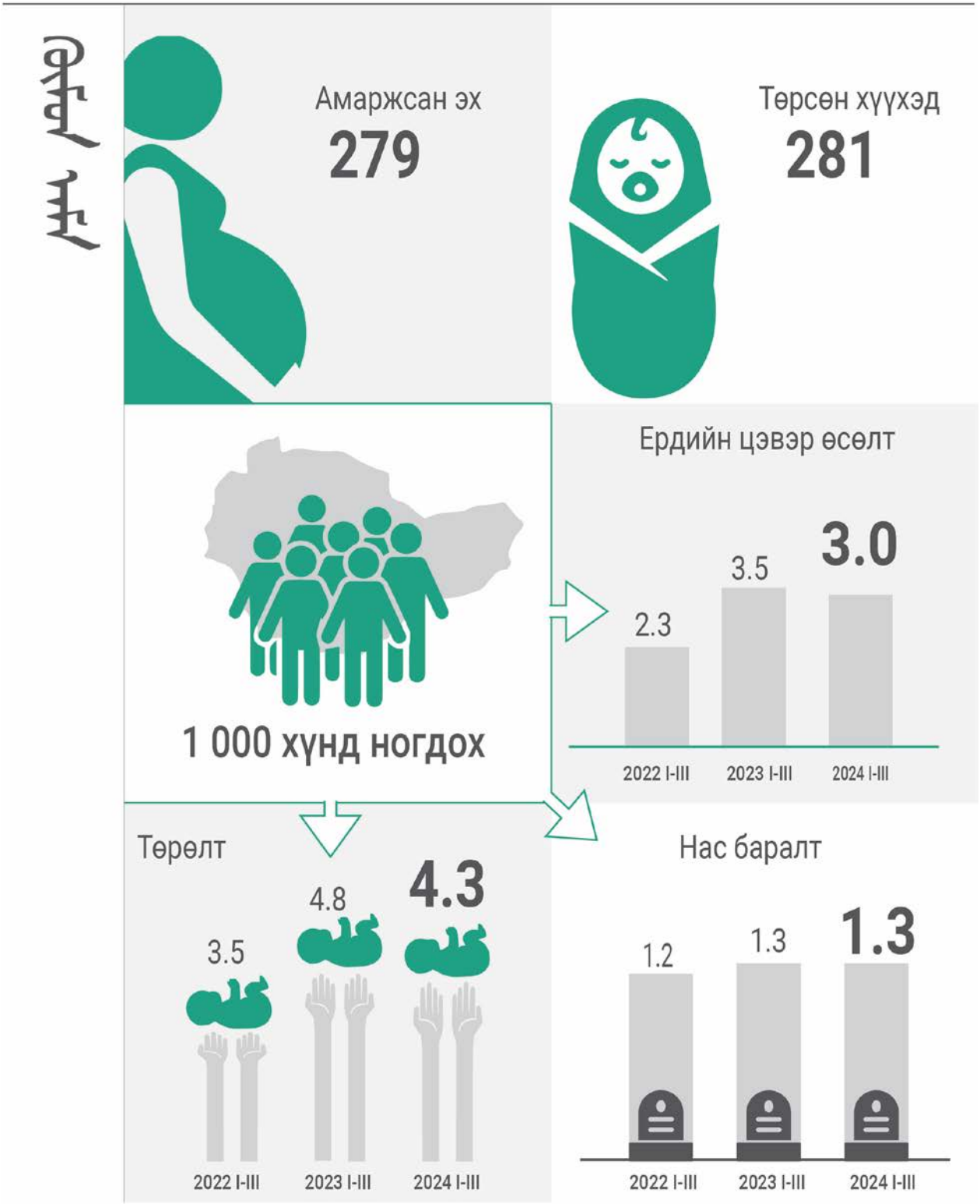

Төрсөн хүүхдийн тоо өмнөх оноос 10.8 хувиар буурчээ.

Эрүүл мэндийн газраас гаргадаг мэдээлээр 2024 оны эхний 3 сард 279 эх амаржиж, 281 хүүхэд төрүүлсэн нь өмнөх оноос амаржсан эх 34 (10.9%)-аар, төрсөн хүүхэд 34 (10.8%)-аар тус тус буурчээ.

ЗУРАГ 1. ТӨРӨЛТ, жил бүрийн эхний 3 сард

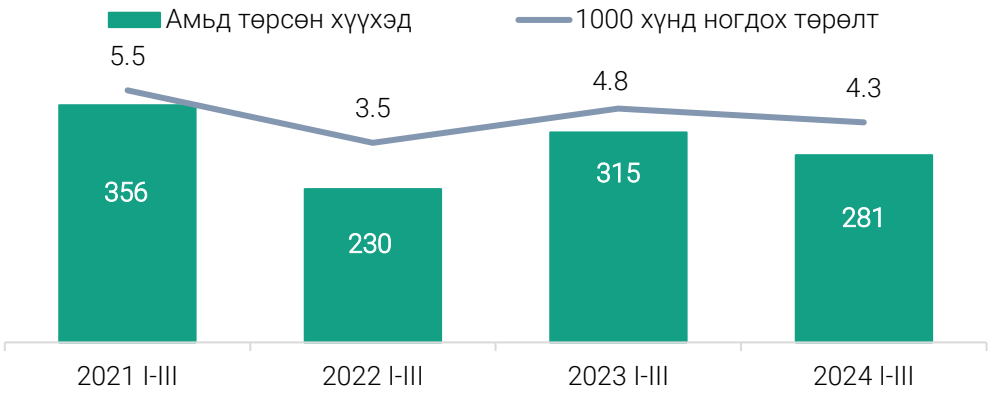

1000 хүнд ногдох төрөлт өмнөх оноос 0.5 нэгж хувиар буурсан байна.

ЗУРАГ 2. НАС БАРАЛТ, жил бүрийн эхний 3 сард

2024 оны эхний 3 сард нас баралт 85 болж, өмнөх оноос 2 (2.4%)-аар өсчээ. 1000 хүнд ногдох төрөлт 4.3, нас баралт 1.3, ердийн цэвэр өсөлт 3.0 байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Хүн амын ердийн цэвэр өсөлт нь төрөлт, нас баралтын зөрүүгээр тодорхойлно.

Эх үүсвэр: Сүхбаатар аймгийн эрүүл мэндийн газар

ХӨДӨЛМӨР, бүртгэлтэй ажил хайгч иргэд

2024 оны 3 дугаар сар

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо өмнөх сараас 12.3 хувиар өслөө.

Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газарт бүртгүүлсэн ажилгүй иргэдийн тоо 2024 оны 3 дугаар сарын эцэст 128 болсны 48 (37.5%) нь эмэгтэйчүүд байна. Эдгээр бүртгэлтэй ажилгүй иргэд өмнөх оны мөн үеэс 101 (44.1%) хүнээр, 2023 оны 12 дугаар сарын эцсээс 174 (57.6%) хүнээр тус тус буурсан байна.
Эхний 3 сарын байдлаар Хөдөлмөр халамж, үйлчилгээний газарт 181 ажилгүй иргэн шинээр бүртгүүлсний 76 иргэн ажилд зуучлагдан орсон байна.

ЗУРАГ 3. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН БАЙГУУЛЛАГАД ШИНЭЭР БҮРТГҮҮЛСЭН БОЛОН АЖИЛД ЗУУЧЛАГДАН ОРСОН ИРГЭД, жил бүрийн эхний 3 сарын байдлаар

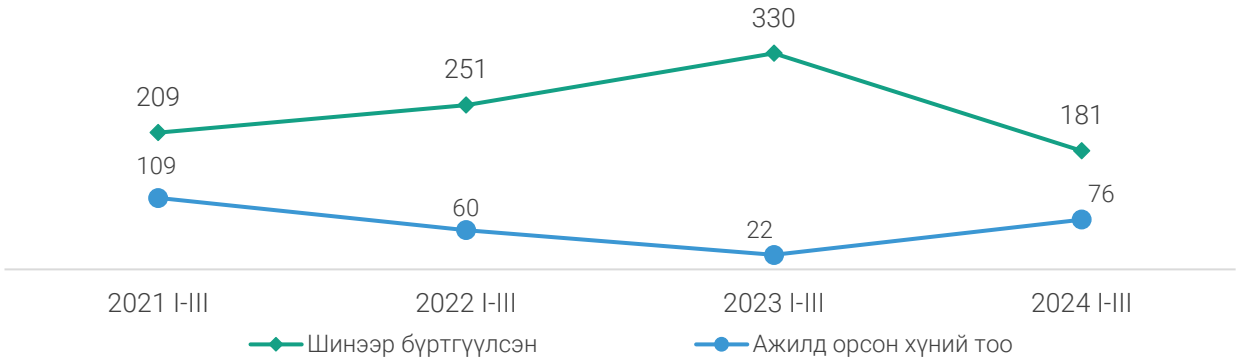

Ажилгүй иргэдийн 103 (80.5%) нь 15-44 насныхан эзэлж байгаа юм.
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 2 (0.9%) магистр, доктор, 24 (11.8%) нь бакалавр, 4 (1.6%) нь тусгай дунд, 16 (9.0%) нь мэргэжлийн анхан шатны боловсролтой, 58 (37.9%) нь бүрэн дунд, 15 (19.3%) нь суурь, 9 (16.1%) нь бага боловсролтой хүмүүс байна.

ЗУРАГ 4. БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД, боловсролын түвшингээр, 3 сарын байдлаар

Ойлголт, тодорхойлолт:

Хөдөлмөр: Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдэд Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй хайж байгаа Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газарт бүртгүүлсэн хүмүүс орсон болно.

Эх үүсвэр: Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газрын бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн сарын мэдээ

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, 2024 оны эхний 3 сард

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САН, сая төгрөг

* ҮОМШӨ - Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин

НИЙГМИЙН ДААТГАЛД ДААТГУУЛАГЧИД

ТЭТГЭВЭРАВАГЧИД 9 966

- Өндөр насны тэтгэвэр 7 866
- Тахир дутуугийн тэтгэвэр 1 338
- Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 374
- Цэргийн тэтгэвэр 362
- Үйлдвэрийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр 26

Тайлбар: Урьдчилсан байдлаар

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ өмнөх оноос 3.6 (24.2%) тэрбум төгрөгөөр өслөө.

Аймгийн хэмжээнд сайн дурын даатгуулагчид 0.5 тэрбум төгрөгийн шимтгэл төлж, өмнөх онтой харьцуулахад 0.6 хувиар өссөн байна.

2024 оны 1-р улирлын байдлаар нийгмийн даатгалын сангаас нийт 9.9 мянган иргэнд 18.3 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр олгосноос, 7.8 мянган өндөр настанд 14.4 тэрбум төгрөг, 1.3 мянган тахир дутуу иргэнд 1.9 тэрбум төгрөг, 0.4 мянган тэжээгчээ алдсан иргэнд 0.5 тэрбум төгрөг, 0.4 мянган иргэнд цэргийн тэтгэвэрт 1.4 тэрбум төгрөг, үйлдвэрийн осол мэргэжлээс шалтгаалах өвчтөний даатгалаас 26 иргэнд 58.9 сая төгрөгийг тус тус бүрэн олгосон байна.

Нийт тэтгэвэр авагчдын тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 352 (3.7%) хүнээр өсжээ. Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газрын мэдээллээр 2023 оны эхний 3 сард нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 1350 хүн хамрагдсан нь өмнөх оноос 194 (16.8%) хүнээр, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 1154.2 сая төгрөг болж 65.8 (6.1%) сая төгрөгөөр өссөн байна.

Нийгмийн халамжийн тэтгэмжид 2024 оны эхний 3 сард 2356 хүн хамрагдсаны 50.2 хувь нь асаргааны тэтгэмжид, 49.8 хувь нь онцгой тохиолдлын болон амжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмжид хамрагдсан иргэд байна. Нийгмийн халамжийн тэтгэмжид 1233.1 сая төгрөг олгосон нь өмнөх оноос 703.6(2.3 дахин) сая төгрөгөөр нэмэгджээ.

ХҮСНЭГТ 1. НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНД ХАМРАГДАГЧИД, төрлөөр, жил бүрийн эхний 3 сар

Үзүүлэлт	2022 I-III		2023 I-III		2024 I-III	
	хүн тоо	сая.төг	хүн тоо	сая.төг	хүн тоо	сая.төг
Бүгд	**22 820**	**3 303.8**	**21 975**	**3 461.1**	**22 615**	**4 343.6**
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр тэтгэмж, үйлчилгээ	6 097	1 680.9	4 403	1 712.8	4 460	2 643.1
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр	1 156	1 088.3	1 350	1 154.2	1 421	1 385.9
Нийгмийн халамжийн тэтгэмж	1 863	524.4	2 091	529.5	2 356	1 233.1
Нийгмийн хөгжлийн үйлчилгээ	3 078	68.2	962	29.1	683	24.1
Алдар эхийн одонгийн мөнгөн урамшуулал	5 347	704.5	5 549	721.6	5 698	732.9
Ахмад настанд үзүүлсэн тусламж, хөнгөлөлт	4 275	57.0	4 426	132.4	4 865	73.0
Алдар цолтон амхад настанд үзүүлсэн нэмэгдэл, хөнгөлөлт	2	0.3	4	0.5	5	0.8
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд үзүүлсэн тусламж, хөнгөлөлт	146	26.9	276	44.0	394	58.4
Эх, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж	4 117	610.4	4 230	604.2	3 855	571.7
Насны хишиг	2 836	223.8	3 087	245.6	3 338	263.7

Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээнд хамрагдсан хүний тоо буурсан нь Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээнд хамрагдах өрхийг тодорхойлох журмаа өөрчилсөнтэй холбоотой.

Халамжаас хөдөлмөрт гэсэн бодлого хөтөлбөрийн хэрэгжилтын үр дүнд Асгат, Наран, Сүхбаатар, Халзан, Түвшинширээ, Түмэнцогт, Уулбаян сумд хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээнд хамрагдахаа байсан.

Ойлголт, тодорхойлолт

Нийгмийн даатгал: Иргэн, төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын санг бүрдүүлэн, даатгуулагч иргэн өндөр наслах, хөгжлийн бэрхшээлтэй буюу хөдөлмөрийн чадваргүй болох, өвчлөх, ажилгүй болох үед өөрт нь, тэрчлэн нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгох зориулалттай нийгэм, эдийн засгийн арга хэмжээ юм.

Нийгмийн даатгалын сан: Ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах, нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлсэн мөнгөн хөрөнгийг хэлнэ.

Даатгуулагч: Хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг хэлнэ.

Тэтгэвэр: Даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, хөдөлмөрийн чадвараа алдсан бол хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, эсхүл өндөр насны тэтгэвэр авах насанд хүртэл, нас барахад нь түүний асрамжид байсан гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүнд нийгмийн даатгалын сангаас сар бүр олгох мөнгөн олговор юм.

Эх үүсвэр: Нийгмийн даатгалын хэлтсийн нийгмийн даатгалын орлого, зарлагын улирлын мэдээ, Хөдөлмөр халамж үйлчигээний газрын халамжийн сарын мэдээ

ЭРҮҮЛ МЭНД, жил бүрийн эхний 3 сард

Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид

2023 I-III **4 123**

2024 I-III **4 603**

11.6% ↑

Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгчид

2023 I-III **215**

2024 I-III **183**

14.9% ↓

1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл

2023 I-III **1**

2024 I-III **3**

1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл

2023 I-III **1**

2024 I-III **2**

2024 оны эхний 3 дугаар сарын байдлаар эхийн эндэгдэл гараагүй.

Эрүүл мэндийн газрын мэдээллээр 2024 оны эхний 3 сард 279 эх амаржсан нь өмнөх оноос 34(10.9%)-аар буурсан байна.

Нийт амьд төрсөн хүүхдийн 257(91.5%) нь төрсний дараа 1 цагийн дотор хөхөө амалсан, 13(4.6%) нь 2500 граммаас бага жинтэй байна.

ХҮСНЭГТ 2. АМАРЖСАН ЭХ, ТӨРСӨН ХҮҮХЭД, жил бүрийн эхний 3 сард

Үзүүлэлт	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2024 I-III / 2023 I-III
	тоо			хувь
Амаржсан эх	230	313	279	89.1
6, түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан	214	304	269	88.5
Гэрийн төрөлт	1	1	2	200.0
Амьд төрсөн хүүхэд	230	315	281	89.2
1 цагийн дотор хөхөө амалсан хүүхэд	215	298	257	86.2
төрөлхийн гажигтай төрсөн	-	-	1	-
2500 граммаас доош жинтэй төрсөн	6	7	13	185.7
Амьгүй төрсөн хүүхэд	2	1	-	-
Амьгүй төрөлтийн түвшин / 1000 нийт төрөлтөд ногдох/	8. 7	3. 2	-	-

2024 оны эхний 3 сард нас баралтын 85 тохиолдол бүртгэгдсэний 10(11.8%) нь осол гэмтлийн улмаас, 23(27.1%) нь хорт хавдарын өвчлөлийн улмаас нас барсан байна.

ХҮСНЭГТ 3. НАС БАРАЛТ, зарим үзүүлэлтээр, жил бүрийн эхний 3 сард

Үзүүлэлт	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2024 I-III / 2023 I-III
	тоо			хувь
Нас баралт	76	83	85	102.4
Эмнэлгийн нас баралт	20	7	20	2.9 [1]
Осол гэмтэлийн өвчлөл нас баралт	10	16	10	62.5
Хорт хавдрын өвчлөл нас баралт	24	23	23	100.0
0-1 насны эндэгдэл	2	1	3	3 [1]
1-5 хүртэлх насны эндэгдэл	3	1	2	2 [1]

Халдварт өвчнөөр өвлөгчид 2024 оны эхний 3 сард 183 болж, өмнөх оны мөн үеэс 32(14.9%)-аар буурчээ.

ХҮСНЭГТ 4. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, өвчний төрлөөр, жил бүрийн эхний 3 сар

Халдварт өвчин	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	Өсөлт	
	хүн			тоо	хувь
Бүгд	**3 458**	**215**	**183**	**- 32**	**85.1**
Вируст гепатит	2	2	-	-	-
Гар хөл амны өвчин	1	67	12	- 55	17.9
Бруцеллёз	1	-	1	-	-
Цусан суулга	1	1	7	6	7.0 [1]
Салхинцэцэг	4	77	76	- 1	98.7
Энтервируст халдвар	-	17	35	18	2.0 [1]
Гахайн хавдар	-	1	-	-	-
Улаан эсэргэнэ	-	-	-	-	-
Ёлом	-	1	-	-	-
Салмонеллт	-	-	7	-	-
Ecoli-оор/ A04.4/	-	-	3	-	-
Сүрьеэ	19	18	16	- 2	88.9
Тэмбүү	8	9	9	-	100.0
Трихомониаз	19	8	5	- 3	62.5
Заг	8	14	12	- 2	85.7
Ковид-19	3 395	-	-	-	-

Харин салхин цэцгээр өвчлөгчид 1 (1.3%)-аар, гар хөл амны өвчин 55 (82.1%)-аар буурсан бөгөөд шинээр Ecoli-оор /A04.4/ өвчиний 3 тохиолдолд бүртгэгдсэн байна.

Аймгийн хэмжээнд 2024 оны эхний 3 сарын байдлаар 63.7 мянган хүнд үзлэг хийсэн нь урьд оны мөн үеэс 6.1 (8.7%) мянган хүнээр буурч, 4.6 мянган хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн байна. Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 8.3 мянган хүн хамрагдсан нь урьд оны мөн үеэс 6.3 (43.1%) мянган хүнээр буурсан.

Түргэн тусламжийн дуудлага 4.5 мянган удаа гарсны 1.1 (24.4%) мянга нь алсын дуудлага байгаа нь урьд оны мөн үеэс 0.3 (40.4%) мянган дуудлагаар өссөн байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

1 хүртэлх насны 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог дээрх хугацаанд амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тодорхойлдог.

1-5 хүртэлх насны 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг 1-5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог дээрх хугацаанд амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тодорхойлдог.

Эх үүсвэр: Сүхбаатар аймгийн Эрүүл мэндийн газрын сарын мэдээлэл

Соёл, урлаг

Хөгжимд жүжгийн театр: 2024 оны эхний 3 сард 8.0 мянган үзэгчдэд 12 удаа тоглолтоор үйлчилж, 18.1 сая төгрөгийн орлоготой ажилласан байна. Өмнөх оны мөн үеэс тоглолтын тоо 1 (15.4%)-аар буурч, танхимын үзэгчдийн тоо 4.2 мянга (2.1 дахин)-аар өссөн байна.

ЗУРАГ 5. НИЙТ ТОГЛОЛТЫН ТОО

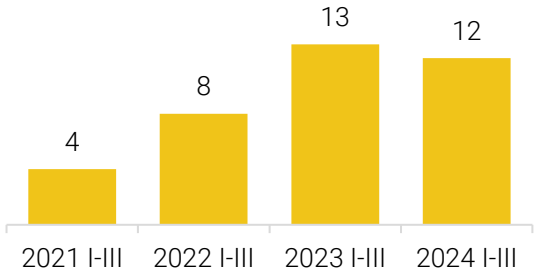

ЗУРАГ 6. НИЙТ ҮЗЭГЧДИЙН ТОО, мян.хүн

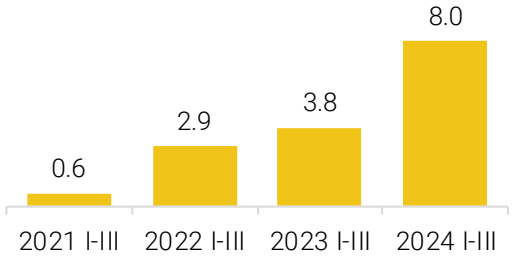

Музей: 2024 оны эхний 3 сард 0.8 мянган хүнд 2.5 мянган үзмэрээр үйлчилж, 0.8 сая төгрөгийн орлоготой ажилласан байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад үзмэрийн тоо 141(6.0%)-оор нэмэгджээ.

ЗУРАГ 7. НИЙТ ҮЗМЭРИЙН ТОО

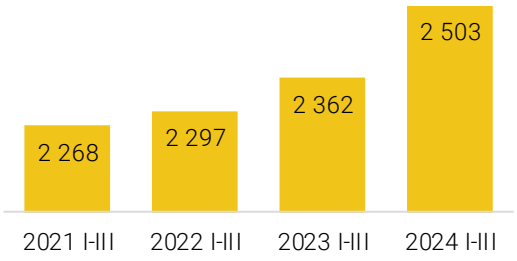

ЗУРАГ 8. НИЙТ ҮЗЭГЧДИЙН ТОО, мян.хүн

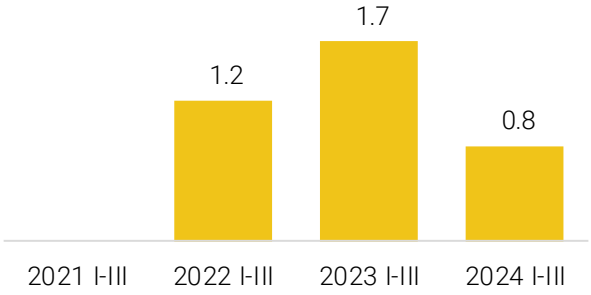

Номын сан: 2024 оны эхний 3 сард 50.2 мянган номоор 2.5 мянган уншигчдад үйлчилжээ. Өмнөх оны мөн үеэс номын тоо 0.3 (0.6%) мянгаар өсч, уншигчдын тоо 0.8 (47.1%) мянган хүнээр өсчээ.

ЗУРАГ 9. НИЙТ НОМЫН ТОО

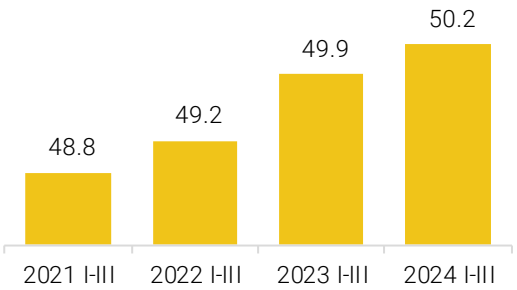

ЗУРАГ 10. НИЙТ УНШИГЧДЫН ТОО, мян.хүн

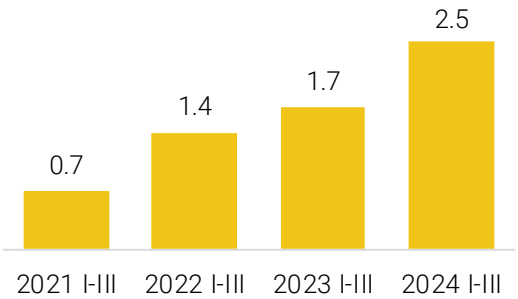

Эх үүсвэр: Жаахан шарга хөгжим жүжгийн театр, Усгаатны зүйн музей, Нийтийн номын сангийн улирлын мэдээ.

ГЭМТ ХЭРЭГ, 2024 оны эхний 3 дугаар сард

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг

2023 I-III	2024 I-III	
143	114	20.3% ↓

Хөнгөн хэрэг
85

Хүнд хэрэг
29

Илрүүлэлтийн хувь
46.5%

Гэмт хэргийн улмаас

Гэмтсэн хүн
40

Нас барсан хүн
4

Хохирол сая төг
496.0

Гэмт хэрэг үйлдэгсэд

Бүлгээр
2

Согтуугаар
50

Ял шийтгэгдэж байсан
18

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг өмнөх оноос 29 (20.3%)-өөр буурсан байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 4 хүн нас барж, 40 хүн гэмтэж бэртсэн бөгөөд аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд 496.0 сая төгрөгийн хохирол учирсны 47.9 хувийг нөхөн төлүүлсэн байна.

Гэмт хэрэгт 69 хүн холбогдон сэжиглэгдсэний 50 (72.5%) хүн нь согтуугаар, 2 (2.9%) хүн нь бүлгээр гэмт хэрэг үйлджээ.

Нийт 106 хүн эрүүлжигдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 7 (6.6%) хүнээр өссөн байна. Шүүхийн шийдвэрээр 42 хүн баривчлагдаж захиргааны арга хэмжээ авахуулсан байна.

Аймгийн хэмжээнд гэмт хэргийн илрүүлэлт 46.5 хувьтай байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 16.8 пунктээр өссөн байна.

Зураг 11. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО

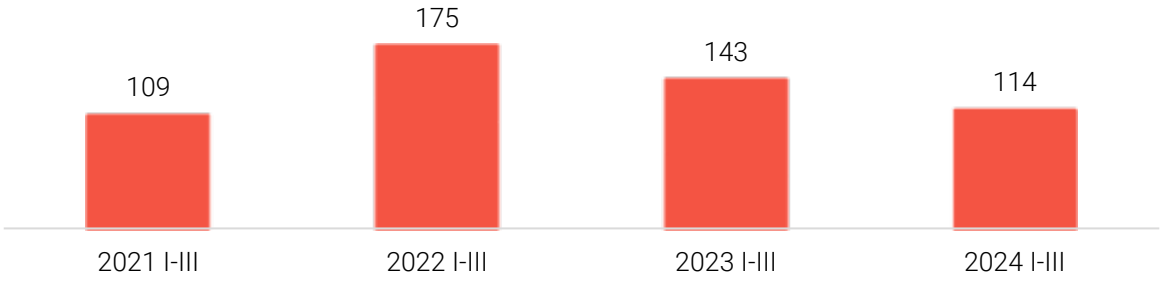

Ойлголт, тодорхойлолт

Гэмт хэрэг: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг ойлгоно.

Гэмт хэргийн хохирол: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, бусад эрх, эрх чөлөө, нийтийн болон үндэсний ашиг сонирхол, аюулгүй байдалд шууд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохиролд тооцно.

Яллагдагч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах тогтоолтой танилцсан сэжигтнийг ойлгоно.

Эх үүсвэр: Цагдаагийн газрын бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, зөрчлийн мэдээ

МӨНГӨ, ЗЭЭЛ, 2024 оны 3 сард

Монгол улс

Нийт зээлдэгчийн тоо

2023 III **34 948**

2024 III **36 504**

Зээл 2024 III

Нийт олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл **245.6** тэрбум төгрөг

2.3 тэрбум төгрөг Анхаарал хандуулах зээлийн өрийн үлдэгдэл

1.4 тэрбум төгрөг Чанаргүй зээл

Нийт **150.5** тэрбум төгрөг

Хугацаатай **132.8** тэрбум төгрөг

Хугацаагүй **17.7** тэрбум төгрөг

Салбар нэгжийн тоо **35**

Ажилтнуудын тоо **213**

АТМ-ны тоо **34**

Карт эзэмшигчийн тоо **58 755**

Чанаргүй хугацаа хэтэрсэн зээл 3 сарын байдлаар 1.4 тэрбум болж, нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 0.6 хувийг эзэлж байна.

Монгол банкны мэдээллээр ХААН, Төрийн, Хас, Голомт банкнуудаас аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл 245.6 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх сараас 2.4 (1.0%) тэрбум, өмнөх оны мөн үеэс 40.0 (19.5%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өсжээ.

Банкнуудад хадгалуулсан иргэдийн төгрөгийн хадгаламжийн хэмжээ 150.5 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх сараас 2.8 (1.9%) тэрбум, өмнөх оны мөн үеэс 10.8 (7.2%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна. Нийт хадгаламжийн 88.2% нь хугацаатай, 11.8 % нь хугацаагүй хадгаламж байна.

Зураг 12. ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, ХАДГАДАМЖИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, тэрбум төгрөг

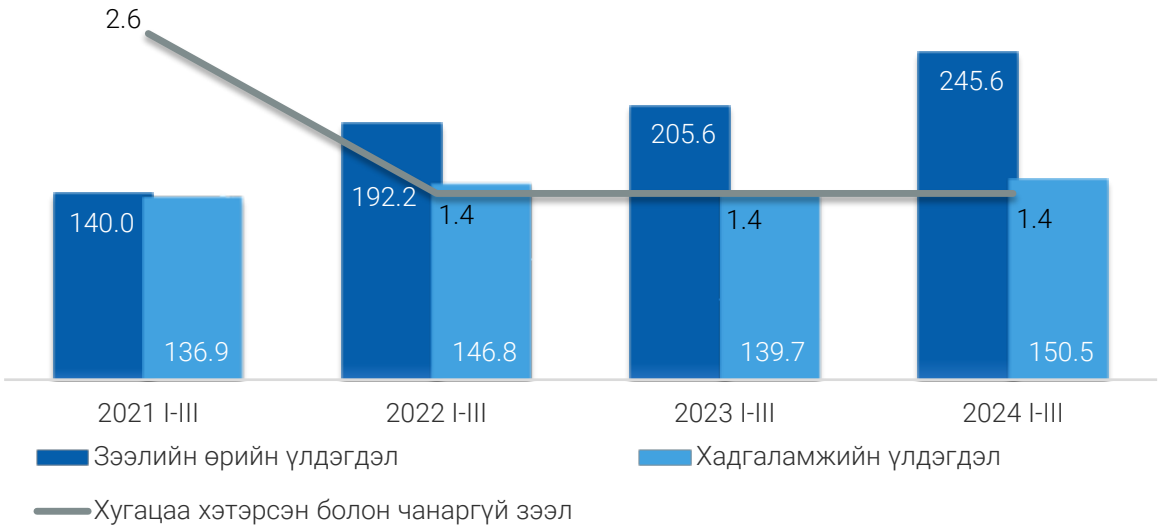

Ойлголт, тодорхойлолт

Хэвийн зээл: Төлөвлөгдсөн хугацаанд байгаа зээл, түүний хүүг ойлгоно.

Хугацаа хэтэрсэн зээл: Зээл, хүүгийн хугацаа 90 хүртэл хоног хэтэрсэн зээлийг хамруулна.

Чанаргүй зээл: Хэвийн бус, эргэлзээтэй, муу зээл буюу зээл, хүүгийн хугацаа 91-ээс дээш хоног хэтэрсэн зээлийг хамруулна.

Эх үүсвэр: Сүхбаатар аймаг дахь Монголбанкны салбар, Банкны салбарын мэдээ

ДААТГАЛ, 2024 оны эхний 3 сард, мянган төгрөг

Сайн дурын даатгал	Хураамжийн орлого	Нөхөн төлбөр
Гэнэтийн осол, эмчилгээний	6 198.1	2 105.5
Хөрөнгийн	1 775.6	-
Авто тээврийн хэрэгслийн	63 481.3	29 743.0
Ачаа хүргэлт	-	-
Барилга угсралтын	-	-
Мал амьтдын	25 840.5	-
Агаарын хөлгийн	-	-
Зээлийн	70 303.0	7 351.7
Бусад	25 712.0	1 557.0
Албан журмын даатгал		
Жолоочийн хариуцлагын	33 711.9	41 261.1

Даатгалын нөхөн төлбөр өмнөх оноос 23.9 хувиар өсчээ.

Даатгалын хураамжийн орлого 2024 оны эхний 3 сард 227.0 сая төгрөг хүрч өмнөх оноос 42.8 (23.2%) сая төгрөгөөр өсч, даатгалын нөхөн төлбөрт 82.0 сая төгрөг олгосон нь өмнөх оноос 15.8 (23.9%) сая төгрөгөөр өссөн байна.

Даатгалын хураамжийн 85.2 хувийг сайн дурын даатгал, 14.8 хувийг албан журмын даатгал эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 5. ДААТГАЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жил бүрийн эхний 3 сард

Үзүүлэлт	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2024 I-III / 2023 I-III
	сая төгрөг			хувь
Хураамжийн орлого	259.1	184.2	227.0	123.2
Нөхөн төлбөр	88.4	66.2	82.0	123.9
Даатгуулагчдын тоо	**11 311**	**2 494**	**2 291**	91.9

Даатгалын хураамжийн нийт орлогын 33.7 (14.8%)-ийг жолоочийн хариуцлагын даатгал, 63.5(28.0)-ийг авто тээврийн хэрэгслийн даатгал, 70.3 (31.0%)-ийг малчны зээлийн даатгал эзэлж байна.

Даатгалын нөхөн төлбөрийн 50.4 хувийг жолоочийн хариуцлагын даатгал, 36.2 хувийг тээврийн хэрэгслийн даатгал, 2.6 хувийг гэнэтийн осолын даатгал, 8.9 хувийг зээлийн эрсдэлийн даатгал, 1.9 хувийг хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсны даатгал тус тус эзэлж байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Даатгалын нөхөн төлбөр: Гэрээний дагуу даатгалын тохиолдолд үүссэн нөхцөлд даатгагчаас даатгуулагчид олгох мөнгөн хөрөнгө юм.

Даатгалын үйл ажиллагаа: Даатгалын гэрээний дагуу даатгагч нь хэлэлцэн тохирсон даатгалын нөхөн төлбөрийг төлөх үүргийг тодорхой этгээдийн өмнө хүлээж буй үйл ажилаагаа юм.

Даатгалын хураамж: Даатгуулагч даатгалын зүйлээ даатгуулсны төлөө даатгагчид төлөх төлбөрийг ойлгоно.

Эх үүсвэр: Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа арилжааны даатгалуудын улирлын мэдээлэл

Орон нутгийн төсвийн орлого өмнөх оноос 17.8 хувиар өсчээ.

Аймгийн төсвийн нийт орлого 2024 оны эхний 3 сарын байдлаар 27.4 тэрбум төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 4.1 (17.8%) тэрбум төгрөгөөр, төсвийн зарлага санхүүжилт 14.9 тэрбум төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 6.1 (69.4%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

ЗУРАГ 13. ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, тэрбум төг

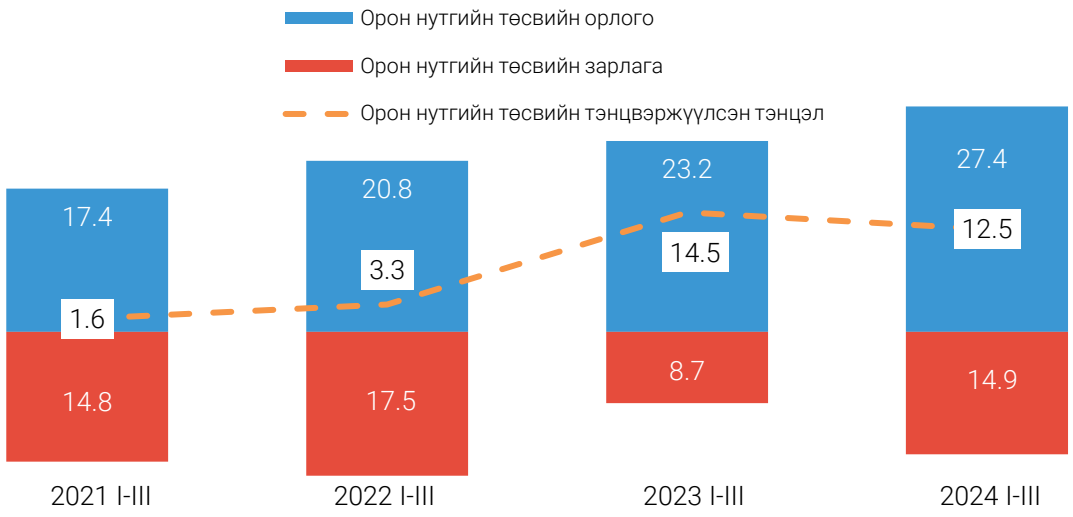

Аймгийн нийт төсвийн 26.1 хувийг орон нутгийн төсвийн орлого, 13.0 хувийг улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг, 10.6 хувийг аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг, 11.1 хувийг орон нутгийн хөгжлийн сангаас олгох шилжүүлэг, 39.1 хувийг урьд оны үлдэгдэл тус тус эзэлж байна.

2024 оны эхний 3 сард аймгийн нийт хөрөнгө оруулалт 835.9 сая төгрөг болж өмнөх оноос 0.7 (5.4 дахин) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

Ойлголт, тодорхойлолт

Төрийн санхүү: Төсвийн орлого, зарлагын мэдээг Олон Улсын Валютын Сангийн стандарт ангиллаар 1995 оны 10-р сараас эхлэн жил бүр гаргаж байна. Аймгийн төсвийн орлого нь аймаг, сумын төсвийн орлогоос бүрдэнэ.

Аймгийн нэгдсэн төсөв нь татварын болон татварын бус орлого, улсаас авах санхүүгийн дэмжлэг, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого, орон нутгийн сангийн орлогын шилжүүлэг зэргээс бүрдэнэ.

Эх үүсвэр: Аймгийн төсвийн мэдээг Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс үндсэн нэгжүүдээс авч нэгтгэн ирүүлдэг.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН УЛСЫН ИНДЕКС, бүлгээр, хувиар, 2024 оны 3 дугаар сард

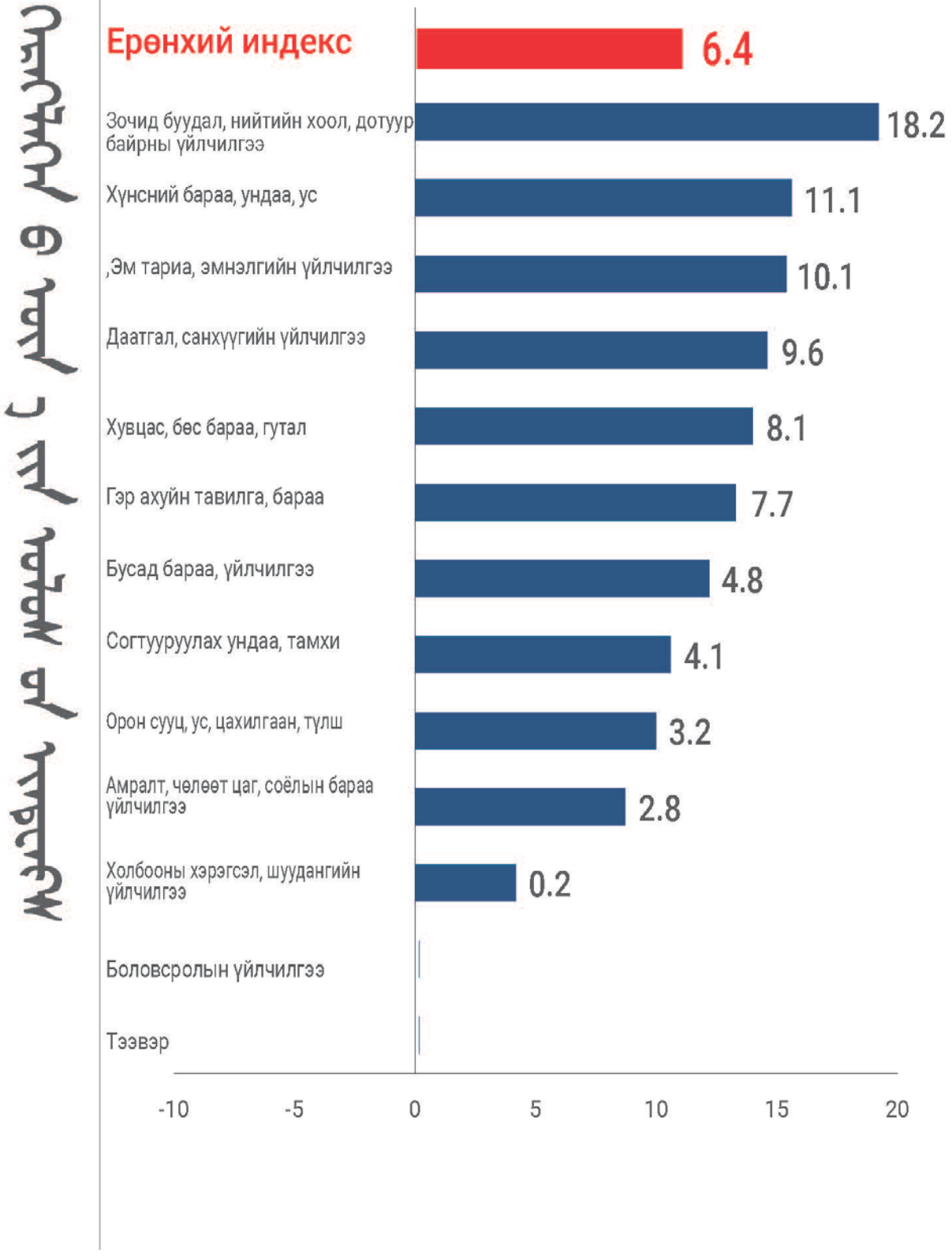

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ өмнөх сараас 0.9 хувиар өслөө.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2024 оны 3 дугаар сард аймгийн хэмжээнд өмнөх оны мөн үеэс 6.4 хувь, өмнөх оны эцсээс 2.0 хувь, өмнөх сараас 0.9 хувиар өссөн байна.

ЗУРАГ 14. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС (өмнөх оны мөн үеэс), сараар, хувиар

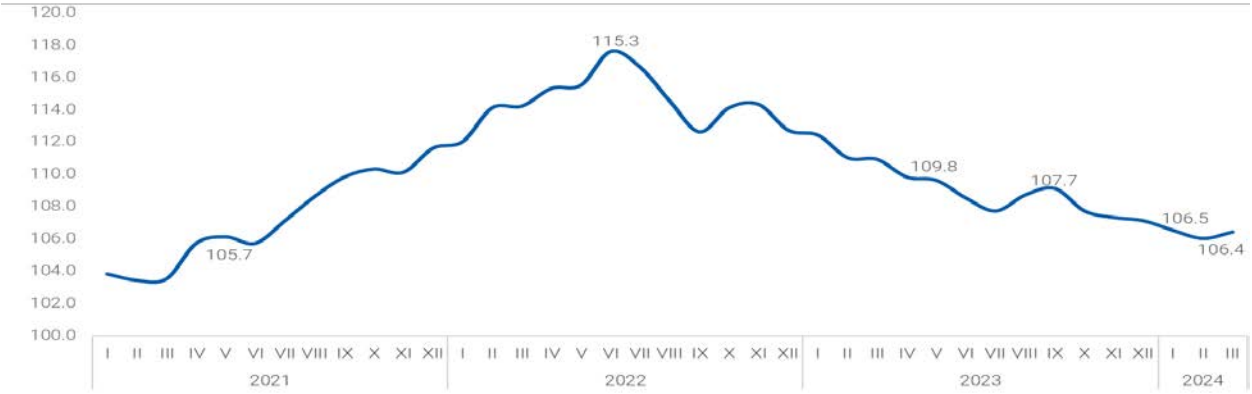

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2024 оны 3 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 6.4 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 11.1 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 4.1 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ дүнгээрээ 8.1 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлшний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 3.2 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 7.7 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 10.1 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2.8 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийн үнэ 18.2 хувь, даатгал, санхүүгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 9.6 хувь, бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 4.8 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2024 оны 3 дугаар сард өмнөх оны эцсээс 2.0 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 4.3 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.7 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.6 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлшний бүлгийн үнэ 0.1 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 4.8 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 1.7 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2.0 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийн үнэ 10.3 хувь, даатгал, санхүүгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 9.6 хувь, бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 1.0 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2024 оны 3 дугаар сард өмнөх сараас 0.9 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 1.4 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.1 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.3 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 3.5 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 0.3 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2.0 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны

үйлчилгээний бүлгийн үнэ 4.2 хувь, бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.4 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

ХҮСНЭГТ 6. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, хувиар, 2024 оны 3 дугаар сард

Бараа үйлчилгээний бүлэг	2024 III / 2023 III	2024 III / 2023 XII	2024 III / 2024 II
	хувь		
Ерөнхий индекс	106.4	102.0	100.9
Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа	111.1	104.3	101.4
Согтууруулах ундаа, тамхи, мансууруулах бодис	104.1	100.7	100.1
Хувцас, бөс бараа, гутал	108.1	100.6	100.3
Орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш	103.2	100.1	100.0
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	107.7	104.8	103.5
Эм тариа, эмнэлэгийн үйлчилгээ	110.1	101.7	100.3
Тээвэр	98.7	98.8	100.0
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	100.2	100.2	100.2
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээ	102.8	102.0	102.0
Боловсролын үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	118.2	110.3	104.2
Даатгал, санхүүгийн үйлчилгээ	109.6	109.6	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	104.8	101.0	100.4

ЗУРАГ 15. МАХ, МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС (өмнөх оны мөн үеэс), сараар, хувиар

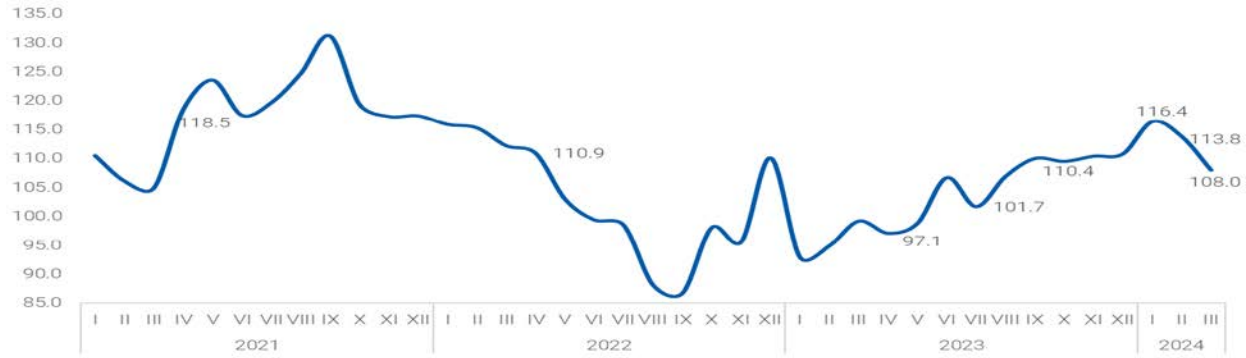

Мах, махан бүтээгдэхүүний үнэ 2024 оны 3 дугаар сард өмнөх сараас 0.2 хувиар буурахад тахианы мах 8.8 хувиар буурсан нь нөлөөлсөн байна. Харин өмнөх оны мөн үеэс 5.6 хувиар өсөхөд үхрийн махны үнэ 5.0 хувь, хонь, ямааны махны үнэ 12.0 хувь, адууны махны үнэ 4.9 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Ойлголт, тодорхойлолт

Хэрэглээний сагс: Үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн дундаж өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийн жагсаалтыг ойлгоно.

Хэрэглээний үнийн индекс: Хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

Сүхбаатар аймгийн хэмжээнд нас гүйцсэн малаас хязаалан гунан үхрийн үнэ хамгийн өндөр буюу 1.1 сая төгрөг байна.

Малын зах зээлийн дундаж үнийн 2024 оны 03 дугаар сарын мэдээллийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад атны үнэ 0.9 сая төгрөг болж, 100 мянган төгрөгөөр, хязаалан гунан үхрийн үнэ 1.1 сая төгрөг болж, 354.2 мянган төгрөгөөр, соёолон үрээний үнэ 0.8 сая төгрөг болж, 136.7 мянган төгрөгөөр, эр хонины үнэ 175.8 мянган төгрөг болж, 8.8 мянган төгрөгөөр, эр ямааны үнэ 113.3 мянган төгрөг болж, 17.5 мянган төгрөгөөр тус тус буурсан байна.

ЗУРАГ 16. НАС ГҮЙЦСЭН МАЛЫН ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 3 дугаар сард, мянган төгрөг

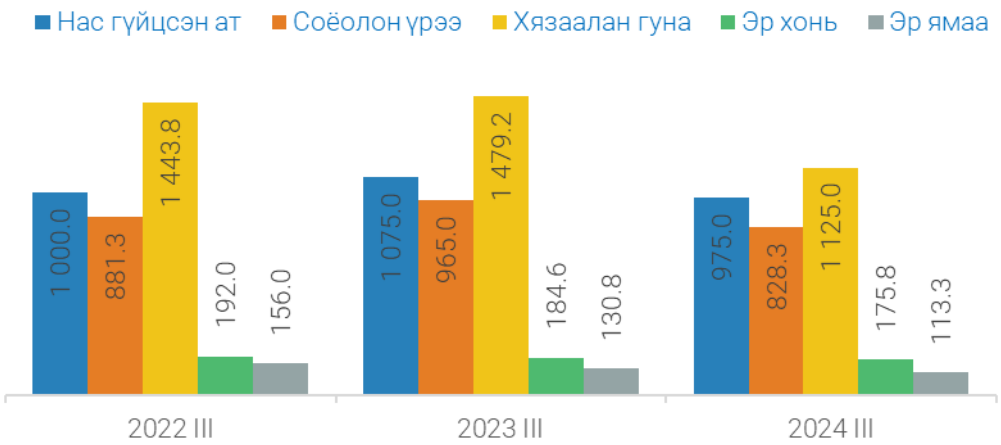

Хязаалан гунан үхрийн үнэ 2024 оны 03 дугаар сард Наран суманд хамгийн их буюу 1.5 сая төгрөг, Түвшинширээ суманд хамгийн бага буюу 900.0 мянган төгрөг байна.

ЗУРАГ 17. ХЯЗААЛАН ГУНАН ҮХРИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, 2024 оны 3 дугаар сард, мянган төгрөг

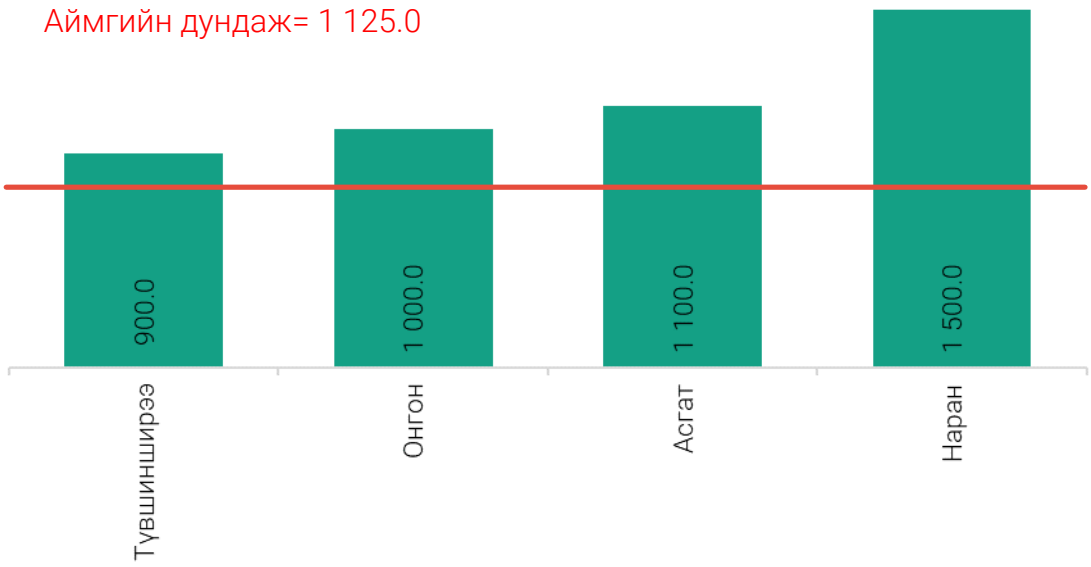

Ноолуурны үнэ 2024 оны 3 дугаар сард 150.0 мянган төгрөг болж, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад ноолуурын үнэ 7 мянган төгрөгөөр буурч, 1 боодол өвсний дундаж үнэ 17.3 мянга болж өмнөх оны мөн үеэс 2.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

ЗУРАГ 18. ӨВС, НООЛУУРНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 3 сард

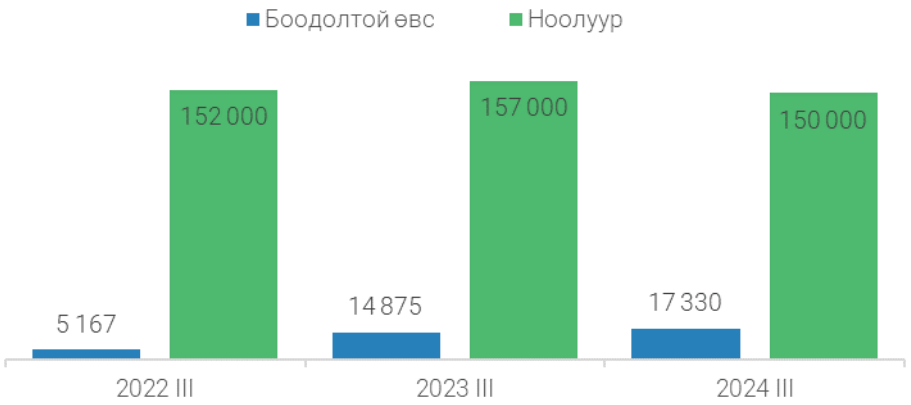

<u>Ойлголт, тодорхойлолт:</u>

Малын үнийн мэдээнд хүнсний болон ашиг шим, уналга, эдэлгээний зориулалтаар худалдан борлуулсан малын үнийг хамруулах бөгөөд харин шилмэл омгийн мах, сүүний чиглэлийн, хурдны морь зэрэг өндөр үнээр борлуулсан малын үнийг үнийн мэдээнд хамруулахгүй.

<u>Тооцох аргачлал:</u>

Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийн судалгааг сар бүр, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэлийн худалдааны цэгүүдээс авч нэгтгэн сарын дундаж үнийг арифметик дунджаар тооцно.

МАЛ АЖ АХУЙ 2024 оны эхний 3 сард

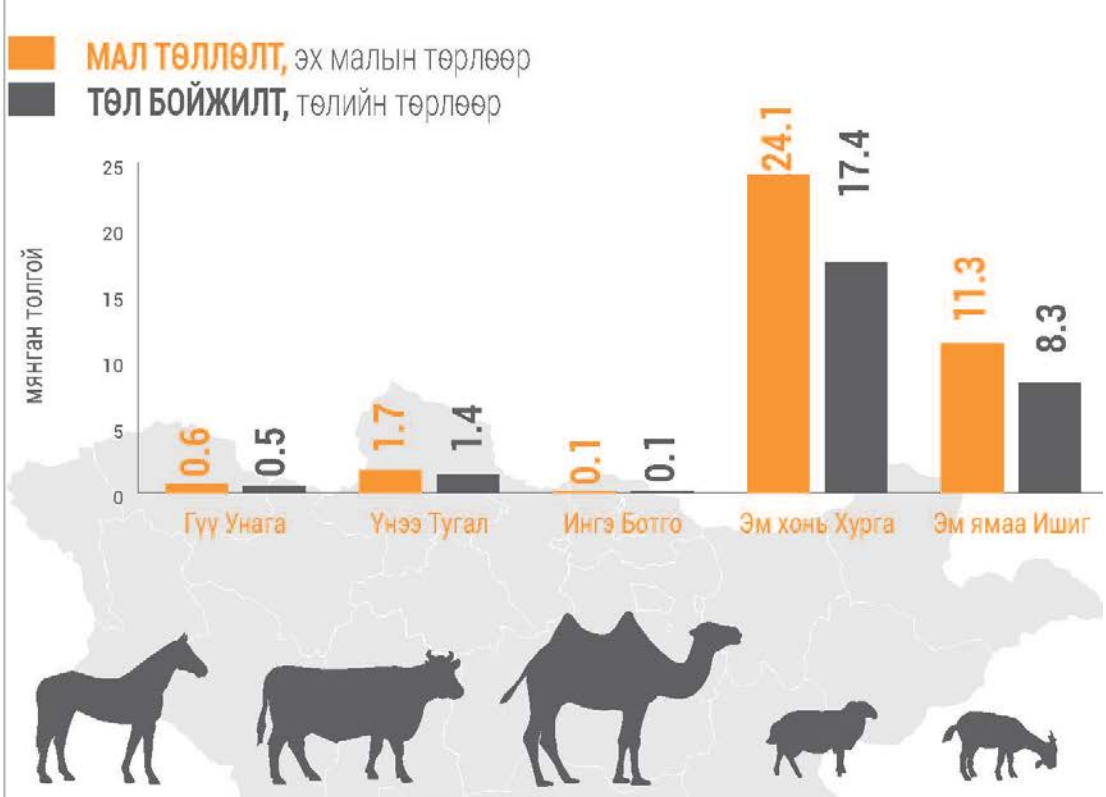

Мал төллөлт аймгийн хэмжээнд 2.0 хувьтай байна.

Сүхбаатар аймгийн хэмжээнд 2024 оны эхний 3 дугаар сарын байдлаар оны эхний төллөх насны 1859.6 мянган хээлтэгч малын 37.7 мянга (2.0%) нь төллөжээ. Гүүний 0.4 хувь, үнээний 1.3 хувь, ингэний 2.0 хувь, эм хонины 2.3 хувь, эм ямааны 2.0 хувь нь төллөсөн байна.

ЗУРАГ 19. ХЭЭЛТЭГЧ МАЛ, ТӨЛИЙН ТООНЫ ӨӨРЧЛӨЛТ, мянган толгой

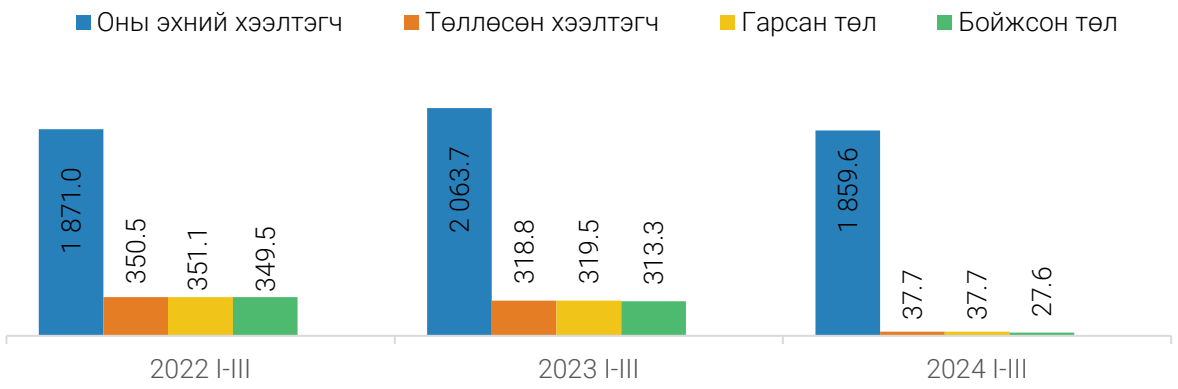

Бойжуулсан төл 2024 оны 3 дугаар сарын байдлаар 27.6 мянга болж, бойжилтын хувь 73.3% байна. Гарсан унаганы 82.8 хувь, тугалын 83.0 хувь, ботгоны 98.3 хувь, хурганы 72.2 хувь, ишигний 73.5 хувь нь бойжжээ.

Аймгийн хэмжээнд 10.1 мянган толгой төл мал хорогдсоноос унага 98 толгой, тугал 289 толгой, ботго 1 толгой, хурга 6.7 мянган толгой, ишиг 3.0 мянган толгой төл мал хорогдоод байна.

Оны эхний малын 40.3 хувь буюу 1556.2 мянган толгой том мал 2024 оны эхний 3 сарын байдлаар зүй бусаар хорогдлоо.

ЗУРАГ 20. ХОРОГДСОН МАЛЫН ТОО, сумаар, мянган толгой

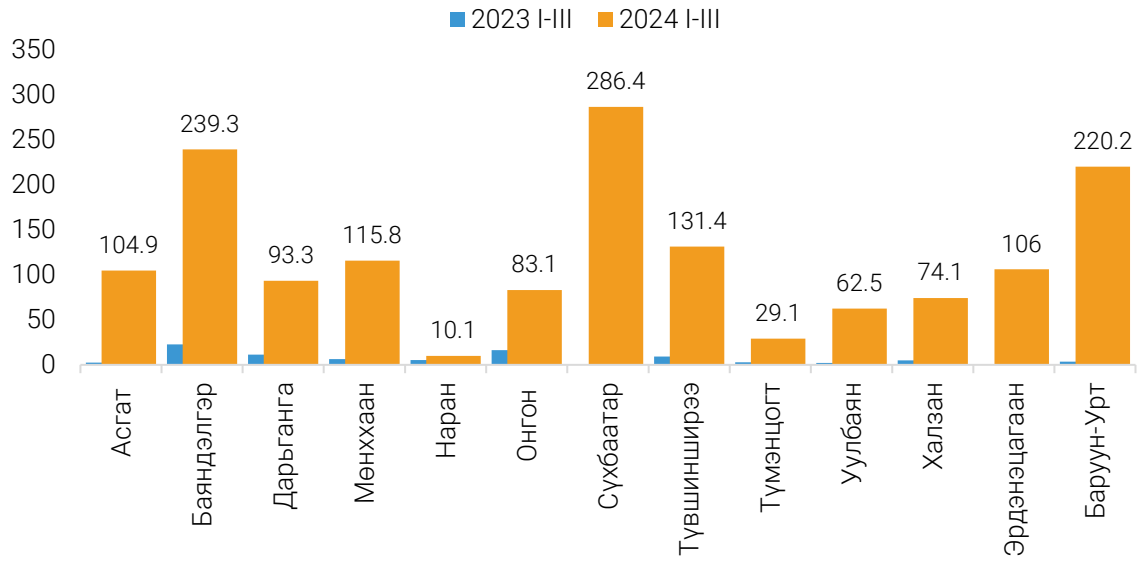

Хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл 49.0 мянган толгой адуу, 116.2 мянган толгой үхэр, 127 толгой тэмээ, 894.5 мянган толгой хонь, 496.3 мянган толгой ямаа байна. Нийт

хорогдлыг сумдаар авч үзвэл Баяндэлгэр сум 239.3 (15.4%) мянган толгой, Мөнххаан сум 115.8 (7.4%) мянган толгой, Сүхбаатар сум 286.4 (18.4%) мянган толгой, Түвшинширээ сум 131.4 (8.4%) мянган толгой, Баруун-Урт сум 220.2 (14.1%) мянган толгой мал хорогдсон нь том малын хорогдлын 63.7 хувийг эзэлж байна.

ЗУРАГ 20.ТОМ МАЛЫН ЗҮЙ БУСЫН ХОРОГДОЛ, жил бүрийн эхний 3 сард, төрлөөр, мянган толгой

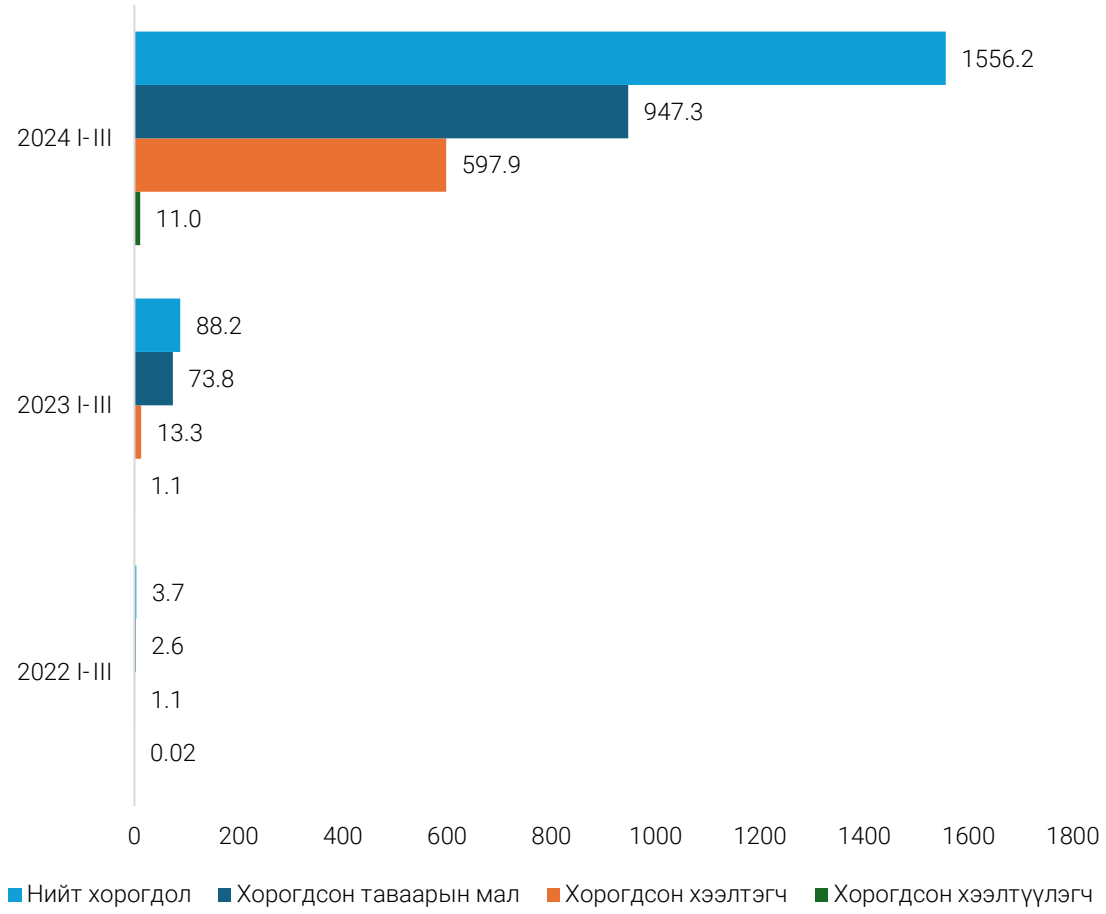

2024 оны эхний 3 дугаар сарын байдлаар 11.0 мянган толгой хээлтүүлэгч, 597.9 мянган толгой хээлтэгч, 947.3 мянган толгой таваарын мал хорогдоод байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Том малын зүй бус хорогдол: Гэнэтийн аюулаар буюу байгалийн аюулт үзэгдэл, өвчнөөр хорогдсон (халдвартай, халдваргүй), зэрлэг амьтанд идүүлсэн, бариулсан ба бусад шалтгаанаар хорогдсон төл малаас бусад малыг оруулна.

Оны эхний малд том малын зүй бус хорогдлын эзлэх хувь: Зүй бусаар хорогдсон том малын тоог оны эхний малын тоонд харьцуулан 100-гаар үржүүлж тооцно.

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, жил бүрийн эхний 3 дугаар сар

Уул уурхай, олборлолт, тэрбум төгрөг

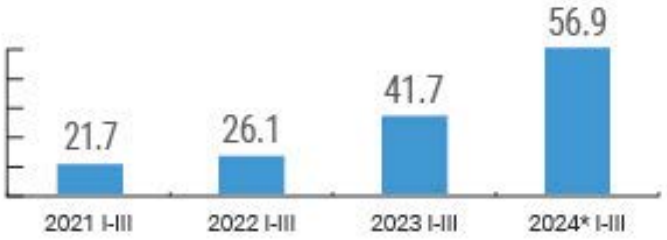

Боловсруулах үйлдвэрлэл, тэрбум төгрөг

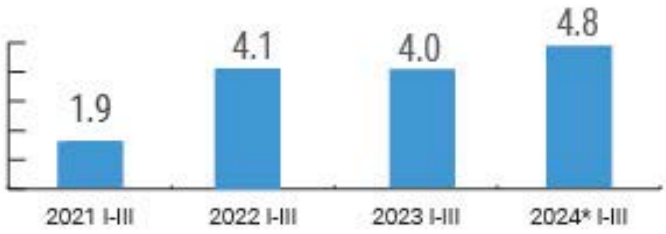

Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт, тэрбум төгрөг

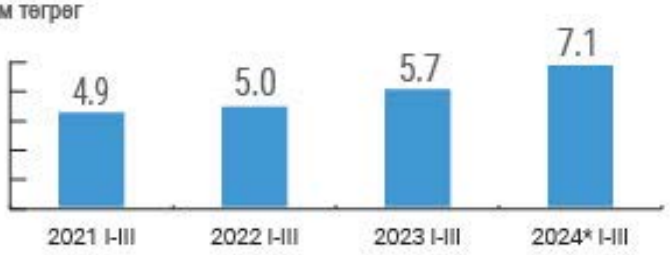

Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулахболон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа, тэрбум төгрөг

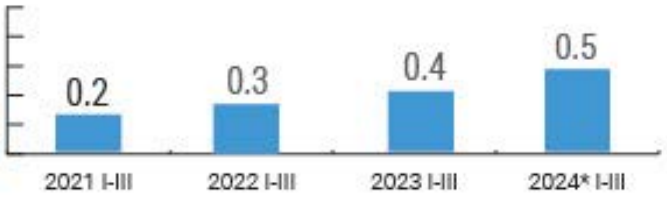

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл өмнөх сараас 41.2 хувиар өслөө.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2024 оны эхний 3 дугаар сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 56.9 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 15.2 (36.5%) тэрбум төгрөгөөр өслөө. Үүнд уул уурхай олборлолт 12.9 (40.8%) тэрбум төгрөг, усан хангамж, хог хаягдал зайлуулах, хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа 0.1 (40.5%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

ЗУРАГ 21. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, салбараар, сараар, сая төгрөг

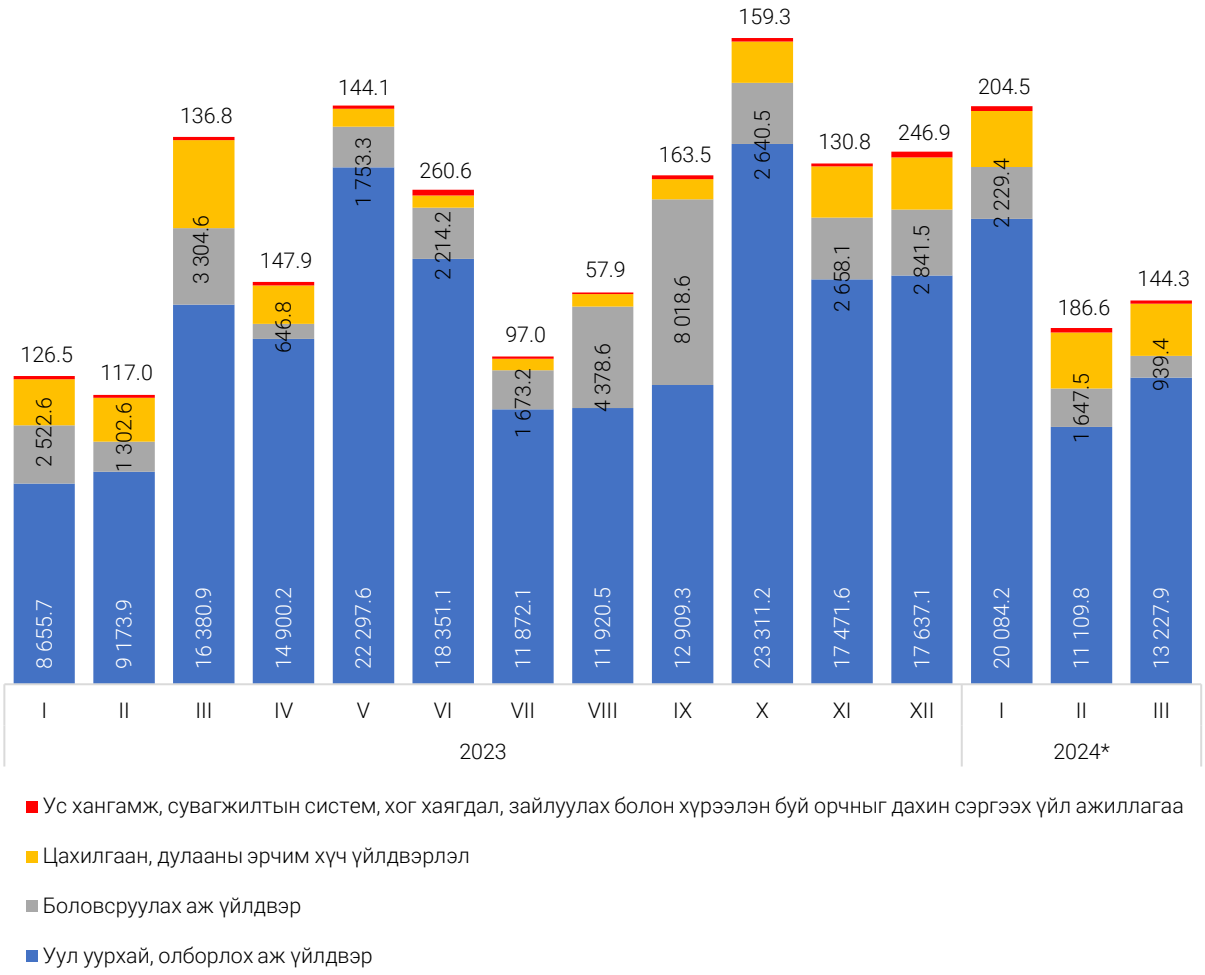

Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2024 оны эхний 3 дугаар сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 44.4 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 12.9 (40.8%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд чулуун болон хүрэн нүүрс олборлолт 5.6 (2.6 дахин) тэрбум төгрөгөөр, металлын хүдэр олборлолт 7.7 (35.5%) тэрбум төгрөгөөр өссөн нь тус тус голлон нөлөөлсөн байна.

Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт хүрэн нүүрс, цайрын баяжмал, хайлуур жоншны баяжмалын олборлолтын биет хэмжээ 0.5-67.2 хувиар өсчээ.

Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт малын мах, бууз банш, монгол дээл, тэрлэг зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 10.2-93.4 хувиар өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 7. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2023 III	2023 I-III	2024* III	2024* I-III	2024* I-III / 2023 I-III
		тоо				хувь
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр						
Хүрэн нүүрс	мян.т	34.6	102.9	24.0	172.0	167.2
Цайрын баяжмал	мян.т	6.5	18.2	6.4	18.3	100.5
Хайлуур жонш	мян.т	0.7	2.4	0.6	1.8	75.7
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	2.1	3.7	1.9	4.0	108.1
Боловсруулах аж үйлдвэр						
Талх	т	38.4	136.3	38.2	87.8	64.4
Нарийн боов	т	4.2	17.5	2.9	11.7	66.9
Хэвийн боов	т	-	44.3	-	20.6	46.4
Бялуу	т	0.6	1.8	0.5	1.3	69.5
Хэрчсэн гурил	т	8.4	23.0	7.9	19.4	84.4
Малын мах	т	-	255.1	104.2	493.4	193.4
Цэвэр ус	мян.л	51.9	185.5	53.9	163.8	88.3
Бууз, банш	т	0.1	4.5	1.4	5.0	110.2
Монгол дээл,тэрлэг	ш	173	798	220	1349	169.0
Бэлтгэлийн хувцас /өмд, цамц/	ш	5	15	-	-	-
Гутал	хос	67	269	11	84	31.2

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2024 оны эхний 3 дугаар сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 49.7 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 79.9 (61.6%) тэрбум төгрөгөөр буурлаа. Үүнд уул уурхай, олборлолтын салбарын борлуулалт 83.1 (69.4%) тэрбум төгрөгөөр буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

ХҮСНЭГТ 8. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, салбараар, сая.төг

Салбар	2023 I-III	2024*		2024* I-III / 2023 I-III
		I-III	Гадаад	
	тоо			хувь
Нийт дүн	**129 597.3**	**49 715.0**	**39 653.0**	38.4
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	119 812.5	36 719.2	35 864.1	30.6
Боловсруулах аж үйлдвэр	3 550.4	4 863.7	3 788.9	137.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	5 745.5	7 391.2	-	128.6
Усан хангамж, хог хаягдал зайлуулах, хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа	489.0	741.0	-	151.5

Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн өмнөх оны мөн үеэс 79.9 (61.6%) тэрбум төгрөгөөр буурахад металлын хүдэр олборлолтын салбарын борлуулалт 92.7 (86.4%) тэрбум төгрөгөөр буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

ЗУРАГ 22. УУЛ УУРХАЙ, ОЛБОРЛОХ АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, салбараар, сараар, сая төгрөг

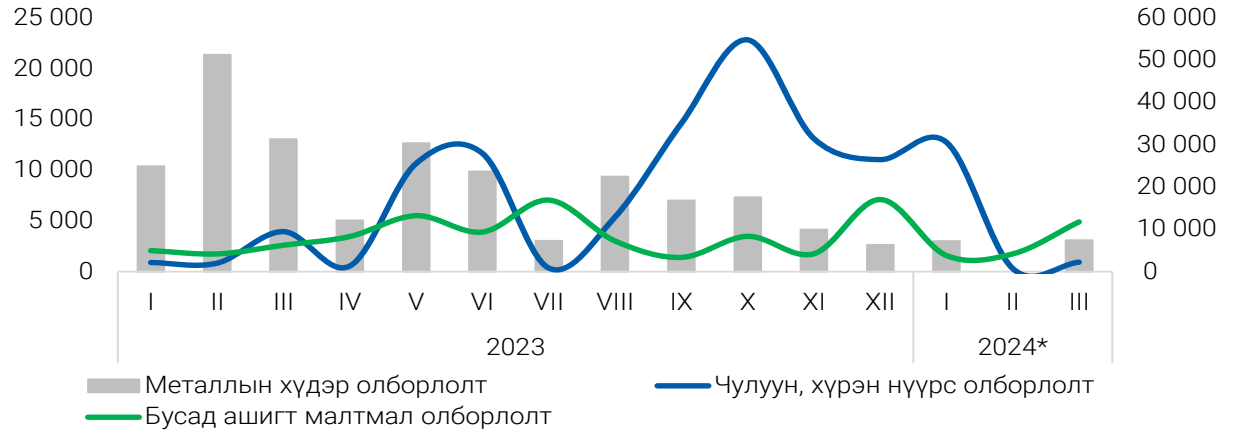

Гадаад зах зээлд 2024 оны эхний 3 дугаар сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 39.7 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсний 35.9 тэрбум нь уул уурхай, олборлох салбарын борлуулалт байна. Уул уурхайн бүтээгдэхүүний гадаад борлуулалтын 36.5 хувийг нүүрс олборлолтын салбар, 40.7 хувийг металлын хүдэр олборлолтын салбар, 22.8 хувийг бусад ашигт малтмал олборлолтын салбар эзэлж байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл нь тухайн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

Тайлбар: ААНБ-ын мэдээнд суурилсан гүйцэтгэл

Эх үүсвэр: Статистикийн хэлтэс, Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэл, борлуулалтын сарын мэдээ

Ангилал, код: Эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал; Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний нэгдсэн ангилал;

ТЭЭВЭР, 2024 оны эхний 3 сард

Авто тээвэр

	2023 I-III	2024 I-III
Зорчигчид, мянган хүн	3.9	2.7
Тээсэн ачаа, мянган тонн	51.5	14.6
Тээврийн орлого, тэрбум төгрөг	2.9	0.8

*Урьдчилсан гүйцэтгэл

Авто тээврийн орлого өмнөх оны мөн үеэс 72.4 хувиар буурсан байна.

Авто тээвэр бүхий байгууллагууд 1 дүгээр улирлын байдлаар 14.6 мян.тн ачаа тээвэрлэж өмнөх оны мөн үеэс 36.9(71.7%) мян.тн-оор буурчээ. Бүтээгдэхүүн тээвэрлэлтийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулан авч үзвэл: цайрын баяжмал 23.2(74.7%) мянган тонноор, нүүрс тээвэр 11.3(66.1%) мянган тонноор, бусад ачаа тээвэр 2.4(71.8%) мянган тонноор тус тус буурчээ.

Мөн давхардсан тоогоор 2.7 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс зорчигчдын тоо 1.2(30.0%) мянган хүнээр буурчээ.

Авто тээврийн орлого 0.8 тэрбум төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 2.1(72.4%) тэрбум төгрөгөөр буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 9. ТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ , жил бүрийн эхний 3 сард

Үзүүлэлт		Хэмжих нэгж	2023 I-III	2024 I-III	2024 I-III / 2023 I-III хувь
Тээсэн ачаа		мян.тн	51.5	14.6	28.3
Үүнээс	цайрын баяжмал	мян.тн	31.1	7.9	25.3
	нүүрс	мян.тн	17.1	5.8	33.9
	хүдэр	мян.тн	-	-	-
	Барилгын материал	мян.тн	0.006	-	-
	бусад	мян.тн	3.3	0.9	28.2
Ачаа эргэлт		мян.тн.км	10 983.6	2 965.3	27.0
Зорчигч		мян.хүн	3.9	2.7	70.0
Зорчигч эргэлт		мян.хүн.км	2 271.3	1 541.9	67.9
Тээврийн орлого		сая төг	2 896.9	798.3	27.6

Ойлголт тодорхойлолт:

Ачаа эргэлт: Нэг тонн ачааг нэг км-ээс дээш зайд тээвэрлэсэн тээврийг хэмждэг нэгж юм. Ачаа эргэлт болон тээвэрлэсэн ачааны хэмжээг тээврийн төрөл тус бүр дээр ачааны төрлөөр тооцно. Ачаа эргэлтийг тонн километрээр илэрхийлнэ.

Зорчигч эргэлт: Нэг зорчигчийг нэг км-ээс дээш зайд тээвэрлэсэн тээврийг хэмждэг нэгж юм. Зорчигч эргэлтийг хүн.км-ээр илэрхийлнэ.

Шилжүүлсэн тонн километр: Тээврээр гүйцэтгэсэн олон төрөл, хэлбэрийн ажил, үйлчилгээг тусгай коэффициентуудыг ашиглан нэг нэгжид буюу тонн километрт шилжүүлсэн үзүүлэлт юм. Энэ үзүүлэлт нь тээврийн төрөл тус бүрд харилцан адилгүй тооцогддог.

Тээврийн орлого: Тээврийн үйлчилгээ үзүүлсний төлбөр болгож авч байгаа өртгийн нийлбэр юм. Өөрөөр хэлбэл тээврийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны үр дүн буюу ачаа, зорчигч тээвэрлэлт түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаанаас орсон орлого юм.

СҮХБААТАР АЙМГИЙН
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТСИЙН ДАРГА Т.ЭРДЭНЭБАТ

ХАВСРАЛТ ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

II. ХӨДӨЛМӨР

II.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД, сумаар

II.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД, сумаар, боловсрол, насны бүлгээр

II.3 ШИНЭЭР БҮРТГҮҮЛСЭН АЖИЛГҮЙ ИРГЭД, сумаар

II.4 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДЭЭС АЖИЛД ОРСОН ХҮН, сумаар

II.5 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙРАНД АЖИЛЛАЖ БАЙГАА ХҮН, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, сумаар

III. НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

III.a.1 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ, сумаар

III.a.2 ТЭТГЭВЭР ОЛГОЛТ, сумаар

III.б НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

IV ЭРҮҮЛ МЭНД

IV.1 ЭРҮҮЛ МЭНД

IV.2 ТӨРӨЛТ, ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, сумаар

IV.3 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧДИЙН ТОО, сумаар

V СОЁЛ, УРЛАГ

V.1 МЭРГЭЖЛИЙН УРЛАГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

V.2 МУЗЕЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

V.3 НОМЫН САНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

VI ГЭМТ ХЭРЭГ

VI.1 БҮРТГЭГДСЭН ХЭРЭГ

VI.2 БҮРТГЭГДСЭН ХЭРЭГ, сумаар

VI.3 СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИД

VI.4 СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИД, сумаар

VII МӨНГӨ, БАНК

VII.1 ЗЭЭЛ, ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, банкуудаар, сарын эцэст

VIII АРИЛЖААНЫ ДААТГАЛ

VIII.1 ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

IX ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

IX.1 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО

IX.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА

IX.3 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, сумаар

IX.4 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, сумаар

IX.5 ОРОН НУТГИЙН НИЙТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, эдийн засгийн салбараар

X ҮНЭ

X.a.1 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

X.a.2 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ, хүнсний гол нэр төрлийн барааны дундаж үнэ

X.б МАЛ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сумаар, жил бүрийн 3 дугаар сарын байдлаар

XI ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

XI.1 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, малын төрлөөр

XI.2 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, сумаар

XI.3 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, малын төрлөөр

XI.4 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, сумаар

XI.5 ЗҮЙ БУСААР ХОРОГДСОН ТОМ МАЛ, малын төрлөөр
XI.6 ЗҮЙ БУСААР ХОРОГДСОН ТОМ МАЛ, сумаар
XI.7 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, малын төрлөөр
XI.8 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, сумаар

XII АЖ ҮЙЛДВЭР

XII.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, дэд салбараар
XII.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, дэд салбараар
XII.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, дэд салбараар
XII.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, дэд салбараар
XII.5 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, нэр төрлөөр

II. ХӨДӨЛМӨР

II.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД, сумаар

Сум	2022		2023		2024	2024 III / 2023 III
	III	XII	III	XII	III	
	тоо					хувь
Нийт дүн	**430**	**363**	**229**	**302**	**128**	**55.9**
Асгат	3	2	1	2	2	2.0 [1]
Баяндэлгэр	11	4	2	8	-	-
Дарьганга	17	3	1	3	1	100.0
Мөнххаан	8	36	2	83	2	100.0
Наран	6	10	10	4	-	-
Онгон	30	8	5	2	-	-
Сүхбаатар	8	19	19	7	3	15.8
Түвшинширээ	48	72	68	3	2	2.9
Түмэнцогт	22	11	1	2	2	2.0 [1]
Уулбаян	7	10	8	26	1	12.5
Халзан	10	1	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	19	12	3	33	8	2.7 [1]
Баруун-Урт	241	175	109	129	107	98.2

II.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД, сумаар, боловсрол, насны бүлгээр

Сум	Бүгд	эмэгтэй	Боловсролын түвшингээр								Насны бүлгээр					
			Магистр, доктор	Дээд боловсролтой	Тусгай дунд боловсролтой	Мэргэжлийн анхан шатны	Бүрэн дунд боловсролтой	Суурь	Бага	Боловсролгүй	15-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60+
	тоо															
Нийт дүн	**128**	**48**	**2**	**24**	**4**	**16**	**58**	**15**	**9**	**-**	**9**	**45**	**49**	**22**	**2**	**1**
Асгат	2	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Баяндэлгэр	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дарьганга	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Мөнххаан	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
Наран	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Онгон	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	3	2	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	1
Түвшинширээ	2	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-
Түмэнцогт	2	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Уулбаян	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Халзан	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	8	2	-	1	2	4	1	-	-	-	1	1	4	2	-	-
Баруун-Урт	107	40	2	18	2	11	54	13	7	-	7	42	37	19	2	-

II.3 ШИНЭЭР БҮРТГҮҮЛСЭН АЖИЛГҮЙ ИРГЭД, сумаар

Сум	2022		2023		2024	2024.I-III / 2023.I-III
	I-III	I-XII	I-III	I-XII	I-III	
	тоо					хувь
Нийт дүн	**251**	**2 390**	**330**	**1 870**	**181**	**54.8**
Асгат	5	126	1	70	4	4.0 [1]
Баяндэлгэр	-	30	2	33	-	-
Дарьганга	33	136	4	96	8	2.0 [1]
Мөнххаан	3	103	2	96	16	8.0 [1]
Наран	14	137	16	76	2	12.5
Онгон	2	41	10	135	1	10.0
Сүхбаатар	6	161	27	106	3	11.1
Түвшинширээ	13	355	64	184	2	3.1
Түмэнцогт	8	64	1	44	2	2.0 [1]
Уулбаян	1	82	11	88	1	9.9
Халзан	3	33	-	31	2	-
Эрдэнэцагаан	11	95	11	171	21	190.9
Баруун-Урт	152	1 027	181	740	119	65.7

II.4 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДЭЭС АЖИЛД ОРСОН ХҮН, сумаар

Сум	2022		2023		2024	2024 I-III / 2023 I-III
	I-III	I-XII	I-III	I-XII	I-III	
	тоо					хувь
Нийт дүн	**60**	**761**	**22**	**764**	**76**	**3.5** [1]
Асгат	1	104	2	62	2	100.0
Баяндэлгэр	-	6	-	22	-	-
Дарьганга	-	55	-	73	7	-
Мөнххаан	-	29	1	9	24	24.0 [1]
Наран	12	91	2	35	2	100.0
Онгон	-	17	-	97	1	-
Сүхбаатар	1	56	-	43	1	-
Түвшинширээ	4	153	9	48	-	-
Түмэнцогт	-	21	2	32	-	-
Уулбаян	-	38	-	44	-	-
Халзан	-	24	1	31	2	2.0 [1]
Эрдэнэцагаан	-	11	1	114	18	18.0 [1]
Баруун-Урт	42	156	4	154	19	4.8 [1]

II.5 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙРАНД АЖИЛЛАЖ БАЙГАА ХҮН, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, сумаар

Сум	Шинэ ажлын байранд орсон хүний тоо					Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар						
	2023 I-III	2024 I-III				Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	Боловсруулах аж үйлдвэр	Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	Боловсрол	Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам
		Бүгд	Үүнээс									
			Байнгын	Түр	Улирал							
	тоо											
Нийт дүн	**-**	**29**	**25**	**1**	**3**	**17**	**1**	**1**	**1**	**6**	**1**	**2**
Дарьганга	-	11	8	1	2	2	-	-	1	6	-	2
Наран	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Эрдэнэцагаан	-	17	16	-	1	15	1	1	-	-	-	-

III. НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ

III.a.1 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ, аймгийн дүнгээр

Аймгийн дүнгээр	Нийгмийн даатгалын шимтгэл				Сайн дурын даатгалын шимтгэлийн орлого			
	2023 I-III	2024 I-III			2023 I-III	2024 I-III		
		Төл	Гүйц	Гүйц / Төл		Төл	Гүйц	Гүйц / Төл
		сая төгрөг		хувь		сая төгрөг		хувь
Нийт дүн	**5 325.1**	**6 219.1**	**6 723.3**	**108.1**	**482.2**	**1 165.0**	**485.1**	**41.6**

III.a.2 ТЭТГЭВЭР ОЛГОЛТ, аймгийн дүнгээр

Аймгийн дүнгээр	Тэтгэвэр авагчид				Олгосон тэтгэвэр			
	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2024 I-III / 2023 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2024 I-III / 2023 I-III
	хүний тоо			хувь	сая төгрөг			хувь
Нийт дүн	**9 313**	**9 614**	**9 966**	**103.7**	**12 903.0**	**14 749.0**	**18 315.4**	**124.2**

III.6 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт	2022 I-III		2023 I-III		2024 I-III	
	Хүн тоо	сая.төг	Хүн тоо	сая.төг	Хүн тоо	сая.төг
Бүгд	**22 820**	**3 303.8**	**21 975**	**3 461.1**	**22 615**	**4 343.6**
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр тэтгэмж, үйлчилгээ	**6 097**	**1 680.9**	**4 403**	**1 712.8**	**4 460**	**2 643.1**
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр	**1 156**	**1 088.3**	**1 350**	**1 154.2**	**1 421**	**1 385.9**
Нийгмийн халамжийн тэтгэмж	**1 863**	**524.4**	**2 091**	**529.5**	**2 356**	**1 233.1**
Асаргааны тэтгэмж	**944**	**276.6**	**1 052**	**286.7**	**1 183**	**948.7**
Байнгын асаргаа шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч байгаа иргэд олгох тэтгэмж	183	51.7	192	47.1	198	160.6
Байнгын асаргаа шаардлагтай ахмад настныг асарч байгаа иргэд олгох тэтгэмж	488	132.1	604	145.9	713	561.4
Байнгын асаргаа шаардлагтай хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг асарч байгаа иргэд олгох тэтгэмж	234	79.9	218	82.1	237	190.6
Бүтэн өнчин хүүхдийг үрчлэн авсан болон асран хамгаалж харгалзан дэмжиж байгаа иргэнд олгох тэтгэмж	14	4.6	18	5.0	14	16.8
Гэр бүлийн тухай хуульд заасны дагуу хүүхдийг гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэнд олгох тэтгэмж	7	2.5	6	2.5	7	7.9
Хүүхэд, төрөл садангүй ганц бие ахмад настан болон ХБ иргэнийг гэр бүлдээ авч асран хамгаалах	18	5.8	14	4.1	14	11.6
Онцгой тохиолдлын болон амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж	**919**	**247.8**	**1 039**	**242.8**	**1 173**	**284.4**
Байнгын асаргаа шаардлагатай 16 ба түүнээс дээш насны иргэн	671	40.3	800	42.2	925	51.8
16 хүртэлх насны байнгын асаргаа шаардлагатай хүүхдэд олгох мөнгөн тэтгэмж	234	190.7	233	193.4	243	226.6
18 нас хүрээгүй байхдаа бүтэн өнчин болсон 18-24 насны иргэн	5	6.0	-	-	-	-
Гэнэтийн аюулын улмаас орон гэргүй болсон өрхөд 1 удаа олгох тэтгэмж	6	7.2	4	4.8	4	4.8
Хорих ангиас суллагдсан өөрийн гэр оронгүй иргэн	3	3.6	2	2.4	1	1.2
Нийгмийн хөгжлийн үйлчилгээ	**3 078**	**68.2**	**962**	**29.1**	**683**	**24.1**
Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ	3078	68.2	962	29.1	683	24.1
Алдар эхийн одонгийн мөнгөн урамшуулал	**5 347**	**704.5**	**5 549**	**721.6**	**5 698**	**732.9**
Ахмад настанд үзүүлсэн тусламж, хөнгөлөлт	**4 275**	**57.0**	**4 426**	**132.4**	**4 865**	**73.0**
Алдар цолтон амхад настанд үзүүлсэн нэмэгдэл, хөнгөлөлт	**2**	**0.3**	**4**	**0.5**	**5**	**0.8**
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд үзүүлсэн тусламж, хөнгөлөлт	**146**	**26.9**	**276**	**44.0**	**394**	**58.4**
Эх, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж	**4 117**	**610.4**	**4 230**	**604.2**	**3 855**	**571.7**
0-3 хүртэлх насны хүүхэд асарсны тэтгэмж	3 396	492.9	3 323	456.8	3 063	426.6
Жирэмсэн эхийн тэтгэмж	581	52.7	758	66.5	652	53.6
Ихэр хүүхдийн тэтгэмж	5	10.0	2	4.0	2	4.0
3 ба түүнээс дээш тооны хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцэгт жилд 1 удаа	135	54.8	147	76.9	138	87.6
Насны хишиг	**2 836**	**223.8**	**3 087**	**245.6**	**3 338**	**263.7**

IV ЭРҮҮЛ МЭНД

IV.1 ЭРҮҮЛ МЭНД

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	Өөрчлөлт	
					тоо	хувь
Нийт үзлэг	мян.хүн	58.6	69.8	63.7	-6.1	91.3
Ор хоног	мян.хүн	33.5	32.7	36.9	4.2	112.7
Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	мян.хүн	11.4	14.6	8.3	-6.3	56.9
Эмчлүүлсэн хүний тоо	мян.хүн	4.1	4.1	4.6	0.5	111.6
Түргэн тусламжын дуудлага	мян.хүн	4.4	4.6	4.5	0.0	99.2
Үүнээс: алсын дуудлага	мян.хүн	0.8	0.8	1.1	0.3	140.4
Осол гэмтлийн дуудлага	хүн	67	76	97	21.0	127.6
Нийт нас баралт	хүн	76	83	85	2.0	102.4
Амаржсан эх	хүн	230	313	279	-34.0	89.1
Үүнээс: амьд төрсөн хүүхэд	хүн	230	315	281	-34.0	89.2
1 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	хүн	2	1	3	2.0	3 [1]
1-5 хүртэлх насны эндсэн хүүхэд	хүн	3	1	2	1.0	2 [1]

IV.2 ТӨРӨЛТ, ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, сумаар

Сум	Амаржсан эх	Амьд төрсөн хүүхэд	1 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	1-5 хүртэл насны эндсэн хүүхэд
Дүн	279	281	3	2
Асгат	-	-	-	-
Баяндэлгэр	3	3	-	-
Дарьганга	1	1	-	1
Мөнххаан	-	-	-	-
Наран	1	1	-	-
Онгон	2	2	1	-
Сүхбаатар	-	-	1	-
Түвшинширээ	1	1	-	1
Түмэнцогт	1	1	-	-
Уулбаян	1	1	-	-
Халзан	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	6	6	1	-
Баруун-Урт	263	265	-	-

IV.3 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧДИЙН ТОО, сумаар

Сум	Халдвар өвчнөөр өвчлөгчид бүгд			Гар хөл амны өвчин	Цусан суулга	Салхинцэцэг	Сүрьеэ	Тэмбүү	Заг	Трихомониаз	Энтервируст халдвар	Ecoli-оор/А04.4/	Салмонелолт	Брүцеллёз
	2023 I-III	2024 I-III	1000 хүн тутамд											
Дүн	**215**	**183**	**2.8**	**12**	**7**	**76**	**16**	**9**	**12**	**5**	**35**	**3**	**7**	**1**
Асгат	8	2	1.0	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Баяндэлгэр	1	22	4.4	-	1	20	-	-	-	-	1	-	-	-
Дарьганга	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Мөнххаан	2	3	0.6	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-
Наран	-	32	19.2	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-
Онгон	15	2	0.5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	3	3	0.8	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-
Түвшинширээ	2	4	1.2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	-
Түмэнцогт	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Уулбаян	2	1	0.4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Халзан	1	1	0.6	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	2	1	0.1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Баруун-Урт	176	112	4.6	12	5	19	13	8	11	2	33	3	5	1

V СОЁЛ, УРЛАГ

V.1 МЭРГЭЖЛИЙН УРЛАГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2024 I-III / 2023 I-III
	тоо			хувь
Театрын суудал	546	547	547	100.0
Нийт тоглолт	4	13	12	92.3
Жүжиг	-	1	1	100.0
Концерт	4	2	3	150.0
Бусад	-	10	8	80.0
Үзэгчдийн тоо	596	3 867	8 030	2.0 [1]
Жүжиг	-	210	1 720	8.2 [1]
Концерт	596	602	1 580	2.6 [1]
Бусад	-	3 055	4 730	154.8
Урын санд байгаа бүтээл	93	99	100	101.0
Жүжиг	32	36	37	102.8
Концерт	59	61	61	100.0
Бусад	-	2	2	100.0

V.2 МУЗЕЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2024 I-III / 2023 I-III
	тоо			хувь
Нийт үзэгчид	1 150	1 714	817	47.7
Хүүхэд	900	1 673	815	48.7
Нийт үзмэр	2 297	2 362	2 503	106.0
Шинээр нэмэгдсэн	-	19	-	-

V.3 НОМЫН САНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2024 I-III / 2023 I-III
					хувь
Номын сангийн суудал	тоо	150	150	150	100.0
Номын фонд,	мян.ш	49.1	49.9	50.2	100.6
Нийт уншигчид	тоо	1 447	1 716	2 500	145.7
Байнгын ушигчид	тоо	441	249	326	130.9
Нийт олгосон ном	тоо	2 149	1 915	3 251	169.8
Уншлагын танхимаар олгосон	тоо	392	162	309	190.7
Хүүхдийн танхимаар олгосон	тоо	1 445	1 303	1 643	126.1

VI ГЭМТ ХЭРЭГ

VI.1 БҮРТГЭГДСЭН ХЭРЭГ, төрлөөр

Хэргийн төрөл	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
Бүртгэгдсэн хэрэг-бүгд	**175**	**143**	**114**
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	2	5	2*
Хүний эрүүл мэнд халдашгүй байдлын гэмт хэрэг	35	31	39
Хүний бэлгийн эрх чөлөө халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	4	2	1
Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	-	1	1
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	119	93	53
Бусдын эд хөрөнгийг хулгайлах	70	49	20
Үүнээс: Хувийн өмчийг хулгайлах	33	19	16
Малын хулгай	37	30	4
Олон нийтийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхолын эсрэг гэмт хэрэг	-	-	-
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	10	3	12
Бусад гэмт хэрэг	3	8	6
Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол			
Гэмтэж осолдсон хүн	30	33	40
Нас барсан хүн	4	8	4*
Нийт хохирол /сая төгрөг/	737.5	347.0	496.0
Нөхөн төлүүлсэн хохирол /хувь/	41.9	1.4	47.9

Тайлбар: * Шүүхийн шийдвэрээр өөрчлөгдсөн

VI.2 БҮРТГЭГДСЭН ХЭРЭГ, сумаар

Сум	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
	ТОО		
Нийт дүн	**175**	**143**	**114**
Асгат	5	6	6
Баяндэлгэр	1	2	1
Дарьганга	4	4	1
Мөнххаан	21	10	9
Наран	13	2	1
Онгон	8	1	1
Сүхбаатар	18	16	3
Түвшинширээ	8	5	1
Түмэнцогт	6	5	10
Уулбаян	4	11	1
Халзан	11	4	1
Эрдэнэцагаан	13	11	6
Баруун-Урт	63	66	73

VI.3 СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИД

Үйлдэгдсэн төрөл	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
	тоо		
Нийт дүн	**122**	**63**	**69**
Үйлдэхдээ:			
-Бүлэглэсэн	35	3	2
-Согтуу байсан	39	27	50
Урьд ял шийтгэгдсэн	45	6	18
Эрүүлжүүлэгдсэн	99	125	106
Баривчлуулсан	20	46	42

VI.4 СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИД, сумаар

Сум	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
	тоо		
Нийт дүн	**122**	**63**	**69**
Асгат	3	2	2
Баяндэлгэр	-	-	1
Дарьганга	3	2	1
Мөнххаан	16	5	3
Наран	13	7	1
Онгон	5	5	1
Сүхбаатар	15	9	2
Түвшинширээ	5	3	1
Түмэнцогт	7	3	8
Уулбаян	4	2	1
Халзан	3	1	1
Эрдэнэцагаан	8	6	7
Баруун-Урт	40	18	40

VII МӨНГӨ, БАНК

VII.1 ЗЭЭЛ, ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, жил бүрийн 3 сарын эцэст

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
Нийт зээлдэгч	тоо	30 649	34 948	36 504
Нийт зээлийн үлдэгдэл	тэрбум.төг	192.2	205.6	245.6
Анхаарал хандуулах зээлийн үлдэгдэл	тэрбум.төг	1.5	2.2	2.3
Чанаргүй зээлийн үлдэгдэл	тэрбум.төг	1.4	1.4	1.4
Нийт хадгаламжийн данс эзэмшигчийн тоо /дансны тоогоор/	тоо	46 838	44 905	44 934
Нийт хадгаламжийн үлдэгдэл	тэрбум.төг	146.8	139.7	150.5
Хугацаагүй хадгаламжийн үлдэгдэл	тэрбум.төг	24.2	17.6	17.7
Хугацаатай хадгаламжийн үлдэгдэл	тэрбум.төг	122.6	122.1	132.8
Нийт банкны салбар, нэгж	тоо	35	35	35
Нийт банкны салбар, нэгжийн ажилтан	тоо	208	211	213
Нийт АТМ	тоо	27	30	34
Нийт төлбөрийн карт эзэмшигч	тоо	67 811	64 310	58 755

VIII АРИЛЖААНЫ ДААТГАЛ

VIII.1 ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2024 I-III / 2023 I-III
	сая төгрөг			хувь
Даатгуулагчид	**11 311**	**2 494**	**2 291**	**91.9**
Сайн дурын даатгал	8 431	1 593	1 640	103.0
Албан журмын даатгал	2 880	901	651	72.3
Хураамжийн орлого, сая төгрөг	**259.1**	**166.9**	**227.0**	**136.0**
Сайн дурын даатгал	**156.4**	**105.8**	**193.3**	**182.6**
Авто тээврийн хэрэгсэл	49.8	30.9	63.5	2.1 [1]
Иргэдийн эд хөрөнгө	4.5	2.4	1.8	-
Хөдөлмөрийн чадвар түр алдалт	42.8	7.6	5.5	72.8
Гэнэтийн осол	35.8	4.8	6.2	128.3
Хүүхдийн гэнэтийн осол	4.6	0.2	0.4	185.4
Хурдан морь унаач хүүхдийн даатгал	1.5	-	0.1	-
МИДаатгал	9.0	15.7	25.8	164.7
Хариуцлагын даатгал	-	-	15.6	-
Зорчигчийн амь даатгал	3.8	-	4.1	-
Зээлийн эрсдлийн даатгал	4.6	20.0	70.3	3.5 [1]
Ачаа тээврийн даатгал	-	24.2	-	-
Албан журмын даатгал	**102.7**	**61.0**	**33.7**	**55.2**
Жолоочийн хариуцлага	102.7	61.0	33.7	55.2
Нөхөн төлбөр, сая төгрөг	**88.4**	**66.2**	**82.0**	**124.0**
Сайн дурын даатгал	**45.7**	**27.9**	**40.8**	**145.8**
Авто тээврийн хэрэгсэл	17.0	14.2	29.7	2.1 [1]
Иргэдийн эд хөрөнгө	0.1	-	-	-
Хөдөлмөрийн чадвар түр алдалт	25.0	1.4	1.6	109.3
Гэнэтийн осол	3.3	10.6	2.1	19.9
Хүүхдийн гэнэтийн осол	-	-	-	-
Хурдан морь унаач хүүхдийн даатгал	0.3	1.8	-	-
МИДаатгал	-	-	-	-
Малчны зээлийн даатгал	-	-	-	-
Зорчигчийн амь даатгал	-	-	-	-
Зээлийн эрсдлийн даатгал	-	-	7.4	-
Ачаа тээврийн даатгал	-	-	-	-
Албан журмын даатгал	**42.7**	**38.2**	**41.3**	**108.0**
Жолоочийн хариуцлага	42.7	38.2	41.3	108.0

Тайлбар: Сүхбаатар аймаг дахь даатгалын компаниудын салбарын мэдээлэл

IX ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

IX.1 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО

Үзүүлэлт	2023 I-III	2024 I-III		
		төл	гүйц	төл / гүйц
	сая төгрөг			хувь
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	**23 240.2**	**34 034.1**	**27 383.4**	**80.5**
Орон нутгийн төсвийн орлого	7 271.2	13 009.2	7 152.4	55.0
Аймгийн төсвийн орлого	4 098.0	8 225.1	2 505.3	30.5
Сумдын төсвийн орлого	3 173.2	4 784.1	4 647.1	97.1
Улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг	2 073.3	2 953.8	3 553.8	120.3
Аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг	1 779.0	2 913.6	2 913.6	100.0
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох шилжүүлэг	2 137.8	3 041.3	3 051.3	100.3
Урьд оны үлдэгдэл / орон нутгийн орлого /	6 382.6	6 598.9	10 712.3	162.3
Урьд оны үлдэгдэл / Төсөвт байгууллага/	3 414.4	5 517.3	-	-
Төсөвт байгууллага /өөрийн орлого /	181.9	-	-	-

IX.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА

Үзүүлэлт	2023 I-III	2024 I-III		
		төл	гүйц	төл / гүйц
	сая төгрөг			хувь
Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	**8 766.9**	**34 034.1**	**14 853.4**	**43.6**
Аймгийн шууд харъяаны байгууллагын зарлага	4 100.2	15 054.0	6 322.5	42.0
Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сан	185.1	3 623.1	148.0	4.1
Халамжийн сан	29.6	54.4	54.4	100.0
Шууд харьцдаг байгууллагын зарлага	1 569.0	2 089.5	1 593.1	76.2
Аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгө	99.0	219.0	219.0	100.0
Замын сан	-	85.0	-	-
Засаг дарга	438.5	6 069.4	1 394.4	23.0
Сумдад олгосон санхүүгийн дэмжлэг	1 779.0	2 913.6	2 913.6	100.0
Аймгийн соёлын байгууллагуудын УБТ тогтмол зардал	383.4	800.5	725.4	90.6
Сумдын орон нутгийн байгууллагуудын зарлага	4 283.3	16 206.4	7 482.6	46.2
Аймгийн байгууллагуудын зарлага	-	1 973.2	322.9	16.4

IX.3 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, сумаар

Сум	2023 I-III	2024 I-III		Татварын орлого		Татварын бус орлого		Санхүүгийн дэмжлэг		орон нугийн хөгжлийн сангаас	
		төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц
	сая төгрөг										
Аймгийн дүн	**15 559.2**	**15 963.0**	**10 706.2**	**10 676.9**	**6 605.1**	**2 332.2**	**547.2**	**2 953.8**	**3 553.8**	**3 041.3**	**3 051.3**
Аймгийн төсөв	8 364.2	8 265.3	3 145.5	6 785.0	2 203.3	1 440.1	302.0	40.2	640.2	1 068.1	2 728.4
Сумын дүн	7 195.0	7 697.7	7 560.7	3 891.9	4 401.8	892.1	245.2	2 913.6	2 913.6	1 973.2	322.9
Асгат	320.0	374.8	321.2	96.9	76.6	34.9	1.6	243.0	243.0	96.7	-
Баяндэлгэр	330.8	535.4	375.3	223.9	180.5	122.3	5.5	189.2	189.2	153.2	-
Дарьганга	296.2	469.4	410.0	177.1	120.3	6.5	4.0	285.8	285.8	86.1	43.0
Мөнххаан	336.7	472.3	444.2	173.4	171.9	52.5	25.9	246.4	246.4	160.2	80.1
Наран	486.3	330.6	369.6	57.7	98.9	2.1	-	270.8	270.8	51.9	-
Онгон	770.5	505.2	456.3	284.9	242.6	7.7	1.1	212.5	212.5	101.5	-
Сүхбаатар	326.4	579.7	464.0	210.6	264.8	198.2	28.2	171.0	171.0	399.5	199.8
Түвшинширээ	330.5	382.3	437.4	67.7	123.5	1.5	0.8	313.1	313.1	93.4	-
Түмэнцогт	523.0	401.5	413.8	74.9	87.2	32.5	32.5	294.0	294.0	64.9	-
Уулбаян	551.5	386.8	365.2	92.8	97.9	28.1	1.4	265.9	265.9	83.0	-
Халзан	558.7	346.5	368.2	56.8	78.7	0.5	0.4	289.2	289.2	53.6	-
Эрдэнэцагаан	464.1	842.4	545.0	431.7	403.3	278.0	8.9	132.7	132.7	385.3	-
Баруун-Урт	1 900.3	2 070.8	2 590.5	1 943.5	2 455.6	127.3	134.9	-	-	243.9	-

IX.4 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, сумаар

Сум	2022 I-III	2023 I-III		Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		Нийгмийн даатгалын шимтгэл		Урсгал шилжүүлэг		Хөрөнгийн зардал	
		төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц
	сая төгрөг										
Аймгийн дүн	**6 986.7**	**32 495.9**	**12 192.3**	**4 186.8**	**3 677.6**	**529.6**	**444.3**	**732.5**	**109.4**	**13 191.3**	**1 297.8**
Аймгийн төсөв	2 321.2	16 095.2	4 709.8	1 172.4	999.9	150.8	119.7	308.0	17.7	7 596.8	917.8
Сумын дүн	4 665.5	16 400.7	7 482.5	3 014.4	2 677.7	378.8	324.6	424.5	91.7	5 594.5	380.0
Асгат	192.5	712.3	337.0	203.0	186.8	25.4	22.8	63.3	11.1	237.2	20.0
Баяндэлгэр	292.1	1 142.3	448.2	258.8	212.5	33.2	22.2	36.6	9.3	458.9	85.0
Дарьганга	254.3	792.0	411.4	245.7	190.2	30.7	23.4	1.9	1.9	233.7	7.9
Мөнххаан	328.5	662.5	337.5	203.3	187.4	26.4	26.0	41.6	3.0	190.2	-
Наран	192.3	1 029.3	300.1	161.5	143.3	20.2	17.7	2.8	1.3	507.2	5.2
Онгон	322.7	1 043.4	418.2	206.4	174.4	25.8	21.0	2.9	1.7	508.8	9.8
Сүхбаатар	622.5	1 684.0	1 071.5	249.9	225.0	31.2	27.8	44.4	3.5	399.5	84.2
Түвшинширээ	202.6	924.1	422.7	212.0	197.9	26.5	26.5	3.6	2.9	342.9	95.7
Түмэнцогт	302.3	1 161.4	453.8	208.5	189.7	26.3	17.1	4.2	3.2	404.3	2.8
Уулбаян	215.6	724.6	357.4	210.0	190.6	26.2	23.5	40.6	7.7	153.0	-
Халзан	226.0	780.6	346.0	172.5	170.4	21.6	20.7	3.0	2.2	340.6	5.4
Эрдэнэцагаан	301.3	1 847.1	498.0	265.9	211.5	33.2	25.9	54.1	10.9	1 003.4	12.0
Баруун-Урт	1 212.8	3 897.1	2 080.7	416.9	398.0	52.1	50.0	125.5	33.0	814.8	52.0

IX.5 ОРОН НУТГИЙН НИЙТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, эдийн засгийн салбараар

Үзүүлэлт	2023 I-III	2024 I-III	Үүнээс:		
			Цахилгаан,хий үйлдвэрлэл,усан хангамж	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах үйл ажиллагаа	Нийгэм бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ
	сая төгрөг				
Үндсэн хөрөнгө	**154.5**	**835.9**	**78.3**	**716.9**	**40.7**
Биет хөрөнгө	**64.9**	**685.5**	**78.3**	**716.9**	**40.7**
Бусад барилга, байгууламжууд	**30.0**	**119.0**	**78.3**	**-**	**40.7**
Орон сууцны бус барилга	-	-	-	-	-
Бусад байгууламжууд	30.0	-	-	-	-
үүнээс: авто зам	30.0	-	-	-	-
Их засвар, өргөтгөл, сэргээн босголтын ажил, шинэчлэлт	78.3	119.0	78.3	-	40.7
Машин, тоног төхөөрөмж	**34.9**	**566.5**	-	**566.5**	**-**
Тээврийн хэрэгсэл	-	566.5	-	566.5	-
Бусад машин, тоног төхөөрөмж	34.9	-	-	-	-
Биет бус хөрөнгө	**89.6**	**150.4**	**-**	**150.4**	**-**
Геологи, хайгуул, зураг төслийн ажил	89.6	150.4	-	150.4	-

X ҮНЭ

X.a.1 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

Барааны бүлгээр	2024 III / 2023 III	2024 III / 2023 XII	2024 III / 2024 II
ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС	106.4	102.0	100.9
ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	111.1	104.3	101.4
Хүнсний бараа	110.8	103.7	101.0
Талх, гурил, будаа	113.7	102.6	100.0
Мах, махан бүтээгдэхүүн	108.0	105.6	99.8
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, өндөг	120.8	104.3	99.9
Төрөл бүрийн өөх, тос	80.2	89.0	99.2
Жимс, жимсгэнэ	86.4	100.6	97.5
Төмс, хүнсний ногоо	110.6	111.2	107.5
Саахар, жимсний чанамал, чихэр, шоколад	123.6	107.0	106.0
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	111.7	102.2	100.1
Согтууруулах бус ундаа	113.7	111.6	104.7
СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	104.1	100.7	100.1
Согтууруулах ундаа	107.4	102.4	100.0
Тамхи	103.0	100.1	100.1
ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	108.1	100.6	100.3
Хувцас, бөс бараа	107.2	100.6	100.2
Хөвөн бөс, бараа	106.1	101.6	100.7
Бүх төрлийн хувцас	107.5	100.5	100.2
Жижиг эдлэл, хэрэгсэл	104.9	102.2	100.0
Гутал	109.5	100.6	100.4
ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	103.2	100.1	100.0
Орон сууцны бодит түрээс	117.1	100.0	100.0
Орон сууцны засвар, үйлчилгээ	103.1	100.1	100.0
Усан хангамж, бусад үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Цахилгаан, хийн болон бусад түлш	100.0	100.0	100.0
ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	107.7	104.8	103.5
Тавилга, хэрэгсэл, хивс, дэвсгэр	103.9	102.6	101.6
Оёмол, нэхмэл эдлэл	112.4	105.1	104.2
Цахилгаан бараа	115.6	114.6	112.9
Шилэн эдлэл, сав суулга	101.9	100.6	100.0
Багаж хэрэгсэл	104.4	100.3	100.1
Цэвэрлэгээний болон бусад жижиг бараа	108.2	100.6	98.6
ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛЭГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	110.1	101.7	100.3
Эм, тариа, эмнэлэгийн хэрэгсэл	113.0	101.4	100.5
Амбулаторийн үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлэх үйлчилгээ	104.3	104.3	100.0
ТЭЭВЭР	98.7	98.8	100.0
Тээврийн хэрэгслийн худалдан авалт	100.0	100.0	100.0
Хувийн тээврийн хэрэгслийн засвар, үйлчилгээ	98.0	98.1	100.0
Тээврийн үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.2	100.2	100.2
АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА ҮЙЛЧИЛГЭЭ	102.8	102.0	102.0
Дуу, дүрс, гэрэл зураг, бусад тоног төхөөрөмж	124.5	124.5	124.5
Чөлөөт цаг, соёлын үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Ном, сонин бичгийн хэрэгсэл	100.9	100.0	100.0
БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	118.2	110.3	104.2
Нийтийн хоолны үйлчилгээ	118.1	110.3	104.1
Зочид буудал, дотуур байрны үйлчилгээ	127.9	111.0	111.0
ДААТГАЛ, САНХҮҮГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	109.6	109.6	100.0
БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	104.8	101.0	100.4
Хувь хүнд хандсан үйлчилгээ	107.0	101.3	100.5
Хувь хүний эд зүйл, хэрэглэл	98.5	100.1	100.1

Х.а.2 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ, хүнсний гол нэр төрлийн барааны дундаж үнэ

Нэр төрөл	2022 III	2023 III	2024 III	2024 III / 2023 III
	төгрөгөөр			хувь
1-р зэргийн гурил, кг	1 567	2 350	2 583	109.9
Хонины мах, кг	10 250	10 500	12 000	114.3
Үхрийн мах, кг	13 000	12 375	14 000	113.1
Ямааны ястай мах, кг	9 250	9 125	10 000	109.6
Элсэн чихэр, кг	2 848	3 379	4 667	138.1
Цагаан будаа, кг	2 749	3 650	3 650	100.0
Шингэн сүү, л	3 300	3 850	4 800	124.7
Ноолуур, кг	135 000	152 500	-	-
Бензин, А-80, 1 литр	2 395	2 540	2 535	99.8
Бензин, А-92, 1 литр	2 505	2 567	2 567	100.0
Дизелийн түлш, литр	3 067	4 077	3 755	92.1
Боодолтой өвс	3 625	12 000	19 875	165.6

Тайлбар: Боодолтой өвсний дундаж үнэ нь Баруун-Урт сумын зах зээлийн дундаж үнэ

Х.б.1 МАЛ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сумаар, жил бүрийн 3 дугаар сарын байдлаар

Сум	Адууны дундаж үнэ							
	Соёолон үрээ				Соёолон гүү			
	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III
	мянган төгрөг							
Асгат	800.0	-	1 200.0	850.0	-	-	1 200.0	800.0
Баяндэлгэр	750.0	700.0	680.0	-	700.0	650.0	630.0	-
Дарьганга	1 000.0	1 000.0	1 000.0	-	800.0	800.0	850.0	-
Мөнххаан	1 000.0	-	1 000.0	-	-	-	-	-
Наран	600.0	800.0	900.0	700.0	600.0	700.0	800.0	700.0
Онгон	800.0	800.0	800.0	800.0	-	-	-	800.0
Сүхбаатар	-	-	-	-	-	-	-	-
Түвшинширээ	1 000.0	-	900.0	850.0	700.0	-	800.0	750.0
Түмэнцогт	800.0	1 000.0	700.0	1 000.0	800.0	800.0	600.0	1 000.0
Уулбаян	900.0	1 100.0	1 400.0	-	800.0	950.0	1 200.0	-
Халзан	1 000.0	-	1 000.0	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	1 000.0	900.0	900.0	-	1 000.0	800.0	850.0	-
Баруун-Урт	700.0	750.0	1 100.0	770.0	-	800.0	1 100.0	700.0

Хүснэгт Х.б.1-ийн үргэлжлэл

Сум	Шүдлэн үрээ				Шүдлэн байдас			
	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III
	мянган төгрөг							
Асгат	600.0	-	600.0	500.0	-	-	600.0	500.0
Баяндэлгэр	500.0	500.0	400.0	-	450.0	500.0	400.0	-
Дарьганга	500.0	-	-	-	500.0	-	-	-
Мөнххаан	-	-	-	-	-	-	-	-
Наран	400.0	600.0	500.0	500.0	400.0	550.0	500.0	500.0
Онгон	-	-	-	400.0	-	-	-	400.0
Сүхбаатар	-	-	-	-	-	-	-	-
Түвшинширээ	650.0	-	650.0	600.0	650.0	-	650.0	600.0
Түмэнцогт	-	600.0	600.0	500.0	-	600.0	500.0	500.0
Уулбаян	-	-	-	-	-	-	-	-
Халзан	-	-	-	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	700.0	550.0	600.0	-	700.0	550.0	600.0	-
Баруун-Урт	500.0	620.0	750.0	-	-	620.0	750.0	-

Хүснэгт Х.б.1-ийн үргэлжлэл

Сум	Үхрийн дундаж үнэ							
	Хязаалан гуна				Хязаалан гунж			
	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III
	мянган төгрөг							
Асгат	1 000.0	-	2 200.0	1 100.0	-	-	2 000.0	1 000.0
Баяндэлгэр	750.0	700.0	850.0	-	700.0	700.0	750.0	-
Дарьганга	1 500.0	2 300.0	2 000.0	-	1 000.0	1 600.0	1 250.0	-
Мөнххаан	1 350.0	-	1 400.0	-	-	-	-	-
Наран	700.0	1 500.0	1 500.0	1 500.0	700.0	1 200.0	1 000.0	1 000.0
Онгон	1 400.0	1 400.0	1 400.0	1 000.0	-	-	-	1 000.0
Сүхбаатар	-	-	-	-	-	-	-	-
Түвшинширээ	1 200.0	-	1 100.0	900.0	850.0	-	1 000.0	800.0
Түмэнцогт	1 100.0	1 300.0	1 000.0	-	1 000.0	1 000.0	1 000.0	-
Уулбаян	1 300.0	1 700.0	1 800.0	-	1 100.0	1 400.0	1 500.0	-
Халзан	-	-	1 400.0	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	1 200.0	1 700.0	1 700.0	-	1 100.0	1 300.0	1 200.0	-
Баруун-Урт	900.0	950.0	1 400.0	-	-	950.0	1 400.0	-

Хүснэгт Х.б.1-ийн үргэлжлэл

Сум	Эр бяруу				Эм бяруу			
	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III
	мянган төгрөг							
Асгат	600.0	-	750.0	300.0	-	-	750.0	300.0
Баяндэлгэр	550.0	500.0	350.0	-	500.0	500.0	350.0	-
Дарьганга	800.0	600.0	350.0	-	750.0	600.0	-	-
Мөнххаан	-	-	-	-	-	-	-	-
Наран	300.0	400.0	500.0	400.0	300.0	400.0	500.0	400.0
Онгон	500.0	-	-	400.0	-	-	-	400.0
Сүхбаатар	350.0	600.0	350.0	250.0	350.0	600.0	350.0	250.0
Түвшинширээ	650.0	-	450.0	500.0	-	-	450.0	500.0
Түмэнцогт	-	400.0	400.0	300.0	-	400.0	400.0	300.0
Уулбаян	500.0	700.0	750.0	-	500.0	650.0	750.0	-
Халзан	700.0	-	-	-	700.0	-	-	-
Эрдэнэцагаан	400.0	400.0	400.0	-	400.0	400.0	400.0	-
Баруун-Урт	350.0	400.0	700.0	-	-	400.0	700.0	-

Хүснэгт Х.б.1-ийн үргэлжлэл

Сум	Тэмээний дундаж үнэ							
	Ат				Ингэ			
	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III
	мянган төгрөг							
Асгат	-	-	-	-	-	-	-	-
Баяндэлгэр	900.0	1 000.0	800.0	-	850.0	850.0	700.0	-
Дарьганга	800.0	-	-	-	750.0	-	-	-
Мөнххаан	-	-	-	-	-	-	-	-
Наран	-	900.0	1 000.0	1 000.0	-	700.0	900.0	900.0
Онгон	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	-	-	-	-	-	-	-	-
Түвшинширээ	1 200.0	-	1 000.0	950.0	800.0	-	850.0	800.0
Түмэнцогт	-	-	-	-	-	-	-	-
Уулбаян	800.0	1 100.0	1 500.0	-	-	950.0	1 300.0	-
Халзан	1 500.0	-	-	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	-	-	-	-	-	-	-	-
Баруун-Урт	-	-	-	-	-	-	-	-

Хүснэгт Х.б.1-ийн үргэлжлэл

Сум	Эр шилбэ				Эм шилбэ			
	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III
	мянган төгрөг							
Асгат	-	-	-	-	-	-	-	-
Баяндэлгэр	500.0	500.0	500.0	-	450.0	500.0	500.0	-
Дарьганга	-	-	-	-	-	-	-	-
Мөнххаан	-	-	-	-	-	-	-	-
Наран	-	300.0	300.0	300.0	-	300.0	300.0	300.0
Онгон	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	-	-	-	-	-	-	-	-
Түвшинширээ	650.0	-	650.0	600.0	650.0	-	650.0	600.0
Түмэнцогт	-	-	-	-	-	-	-	-
Уулбаян	-	-	-	-	-	-	-	-
Халзан	-	-	-	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	-	-	-	-	-	-	-	-
Баруун-Урт	-	-	-	-	-	-	-	-

Хүснэгт Х.б.1-ийн үргэлжлэл

Сум	Бог малын дундаж үнэ							
	Эр хонь				Эм хонь			
	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III
	мянган төгрөг							
Асгат	180.0	-	200.0	100.0	-	-	120.0	80.0
Баяндэлгэр	150.0	200.0	180.0	-	80.0	120.0	130.0	-
Дарьганга	150.0	200.0	180.0	-	80.0	140.0	130.0	-
Мөнххаан	200.0	-	250.0	-	-	-	-	-
Наран	150.0	200.0	100.0	200.0	80.0	150.0	75.0	120.0
Онгон	180.0	200.0	200.0	160.0	-	150.0	130.0	100.0
Сүхбаатар	180.0	190.0	180.0	220.0	85.0	110.0	120.0	100.0
Түвшинширээ	-	-	150.0	125.0	-	-	120.0	95.0
Түмэнцогт	-	180.0	180.0	250.0	100.0	120.0	120.0	80.0
Уулбаян	150.0	200.0	250.0	-	130.0	150.0	100.0	-
Халзан	200.0	200.0	210.0	-	150.0	180.0	170.0	-
Эрдэнэцагаан	170.0	200.0	180.0	-	100.0	120.0	120.0	-
Баруун-Урт	150.0	150.0	140.0	-	100.0	120.0	100.0	-

Хүснэгт Х.б.1-ийн үргэлжлэл

Сум	Эр ямаа				Эм ямаа			
	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III	2021 III	2022 III	2023 III	2024 III
	мянган төгрөг							
Асгат	120.0	-	150.0	100.0	-	-	100.0	80.0
Баяндэлгэр	90.0	180.0	110.0	-	60.0	100.0	80.0	-
Дарьганга	100.0	160.0	130.0	-	60.0	80.0	-	-
Мөнххаан	150.0	-	150.0	-	-	-	-	-
Наран	110.0	150.0	100.0	120.0	60.0	70.0	60.0	70.0
Онгон	120.0	150.0	120.0	100.0	60.0	120.0	70.0	70.0
Сүхбаатар	120.0	140.0	130.0	140.0	70.0	100.0	110.0	100.0
Түвшинширээ	100.0	-	120.0	100.0	-	-	80.0	75.0
Түмэнцогт	130.0	150.0	120.0	120.0	80.0	100.0	100.0	80.0
Уулбаян	130.0	150.0	150.0	-	90.0	110.0	110.0	-
Халзан	150.0	180.0	150.0	-	100.0	120.0	140.0	-
Эрдэнэцагаан	130.0	170.0	140.0	-	80.0	100.0	80.0	-
Баруун-Урт	100.0	130.0	130.0	-	80.0	110.0	90.0	-

XI ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

XI.1 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, малын төрлөөр

Малын төрөл	Төллөсөн хээлтэгч				Төлөлтийн хувь			
	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
	толгой				хувь			
Бүгд	**247 089**	**350 484**	**318 766**	**37 681**	**14.2**	**18.7**	**15.5**	**2.0**
Тэмээ	303	171	246	60	10.1	5.6	8.0	2.0
Үүү	4 181	4 916	4 190	571	3.8	4.2	3.3	0.5
Үнээ	6 131	8 546	7 873	1 702	5.6	7.1	5.8	1.3
Эм хонь	162 090	229 296	218 695	24 080	17.3	22.4	19.4	2.3
Эм ямаа	74 384	107 555	87 762	11 268	12.7	17.8	13.2	2.0

XI.2 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, сумаар

Сум	Төллөсөн хээлтэгч				Төлөлтийн хувь			
	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
	мянган толгой				хувь			
Бүгд	**247.1**	**350.5**	**318.8**	**37.7**	**14.2**	**18.7**	**15.5**	**2.0**
Асгат	2.4	4.4	21.9	1.6	3.2	5.3	23.1	1.8
Баяндэлгэр	17.2	34.1	24.9	0.7	7.9	14.8	10.2	0.3
Дарьганга	13.5	9.4	10.8	12.5	14.0	8.8	9.5	11.4
Мөнххаан	15.5	63.9	38.7	5.9	7.5	29.7	17.3	2.9
Наран	20.7	9.1	14.8	2.2	35.2	14.5	22.8	3.3
Онгон	27.9	43.9	16.8	2.1	17.9	27.2	9.7	1.5
Сүхбаатар	43.9	45.3	41.4	2.0	27.4	24.4	19.0	1.0
Түвшинширээ	36.9	28.0	40.7	2.6	24.9	17.0	21.9	1.6
Түмэнцогт	4.3	7.5	3.4	0.8	6.7	11.9	5.0	1.4
Уулбаян	35.5	24.4	10.2	2.2	31.8	19.7	7.4	2.1
Халзан	18.1	7.2	13.1	0.2	26.2	9.6	14.7	0.3
Эрдэнэцагаан	8.3	28.0	7.1	3.0	4.7	15.2	3.5	1.4
Баруун-Урт	2.8	45.3	75.1	1.8	1.4	20.9	30.4	0.9

XI.3 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, малын төрлөөр

Төлийн төрөл	Бойжуулсан төл				Бойжилтын хувь			
	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
	толгой				хувь			
Бүгд	**246 090**	**349 543**	**313 257**	**27 642**	**99.4**	**99.6**	**98.1**	**73.3**
Ботго	301	170	243	59	99.3	99.4	98.8	98.3
Унага	4 142	4 892	4 081	473	99.1	99.5	97.4	82.8
Тугал	6 062	8 517	7 677	1 413	98.9	99.7	97.5	83.0
Хурга	161 589	228 806	215 951	17 406	99.5	99.7	98.6	72.2
Ишиг	73 996	107 158	85 305	8 291	99.1	99.3	96.9	73.5

XI.4 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, сумаар

Сум	Бойжуулсан төл				Бойжилтын хувь			
	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
	мянган толгой				хувь			
Бүгд	**246.1**	**349.5**	**313.2**	**27.6**	**99.4**	**99.6**	**98.1**	**73.3**
Асгат	2.4	4.4	21.7	1.0	98.4	99.7	98.8	64.9
Баяндэлгэр	17.2	34.1	24.5	0.6	100.0	100.0	98.3	96.7
Дарьганга	13.0	9.3	9.5	11.2	96.1	98.6	87.7	89.9
Мөнххаан	15.0	62.7	37.5	2.9	96.4	98.0	96.3	48.4
Наран	20.7	9.2	14.7	1.9	100.0	99.8	98.8	86.2
Онгон	27.9	43.9	16.1	1.5	100.0	100.0	95.7	70.8
Сүхбаатар	44.2	45.4	41.4	1.3	99.9	99.9	99.7	67.2
Түвшинширээ	37.0	28.0	40.0	0.9	100.0	100.0	98.2	33.4
Түмэнцогт	4.0	7.5	3.0	0.7	91.8	100.0	88.9	77.6
Уулбаян	35.5	24.4	10.2	1.5	100.0	100.0	100.0	68.5
Халзан	18.1	7.4	12.7	0.2	100.0	100.0	97.5	75.4
Эрдэнэцагаан	8.3	27.9	7.1	2.8	99.5	99.9	100.0	93.6
Баруун-Урт	2.8	45.3	74.8	1.1	100.0	100.0	99.6	61.2

XI.5 ЗҮЙ БУСААР ХОРОГДСОН ТОМ МАЛ, малын төрлөөр

Малын төрөл	Хорогдсон том мал			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2022 I- III	2023 I-III	2024 I-III	2022 I- III	2023 I-III	2024 I-III
	толгой			хувь		
Бүгд	**3 664**	**88 168**	**1556 224**	**0.1**	**1.9**	**40.3**
Тэмээ	5	28	127	0.1	0.4	1.7
Адуу	236	4 411	49 009	0.1	1.1	13.4
Үхэр	326	6 622	116 222	0.1	1.9	38.3
Хонь	1 485	37 820	894 549	0.1	1.6	44.3
Ямаа	1 612	39 287	496 317	0.1	2.7	42.7

XI.6 ЗҮЙ БУСААР ХОРОГДСОН ТОМ МАЛ, сумаар

Сум	Хорогдсон том мал			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
	мянган толгой			хувь		
Бүгд	**3.7**	**88.2**	**1 556.2**	**0.1**	**1.9**	**40.3**
Асгат	0.2	2.3	104.9	0.1	1.0	54.3
Баяндэлгэр	0.1	22.6	239.3	0.1	0.7	52.4
Дарьганга	0.3	11.4	93.3	0.0	4.0	40.4
Мөнххаан	2.1	6.3	115.8	0.1	4.4	27.9
Наран	0.2	5.4	10.1	0.5	1.3	8.4
Онгон	-	16.5	83.1	0.1	3.8	28.7
Сүхбаатар	0.0	0.5	286.4	-	4.2	60.8
Түвшинширээ	-	9.4	131.4	-	0.1	41.4
Түмэнцогт	0.2	2.9	29.1	-	2.2	24.0
Уулбаян	-	2.1	62.5	0.2	2.1	30.7
Халзан	-	4.9	74.1	-	0.7	50.2
Эрдэнэцагаан	0.1	0.3	105.9	-	2.4	21.2
Баруун-Урт	0.5	3.5	220.3	-	0.1	56.0

XI.7 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, малын төрлөөр

Малын төрөл	Өвчнөөр хорогдсон мал				Зүй бус хорогдолд өвчний хорогдлын эзлэх хувь			
	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
	толгой				хувь			
Бүгд	-	119	82	-	-	3.2	0.1	-
Тэмээ	-	-	-	-	-	-	-	-
Адуу	-	-	-	-	-	-	-	-
Үхэр	-	21	-	-	-	6.4	-	-
Хонь	-	45	82	-	-	3.0	0.1	-
Ямаа	-	53	-	-	-	3.3	-	-

Сум	Өвчнөөр хорогдсон мал				Зүй бус хорогдолд өвчний хорогдлын эзлэх хувь			
	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III	2021 I-III	2022 I-III	2023 I-III	2024 I-III
	толгой				хувь			
Бүгд	-	119	82	-	-	3.2	0.1	-
Асгат	-	6	-	-	-	4.0	-	-
Баяндэлгэр	-	-	-	-	-	-	-	-
Дарьганга	-	-	-	-	-	-	-	-
Мөнххаан	-	6	-	-	-	0.3	-	-
Наран	-	-	-	-	-	-	-	-
Онгон	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	-	-	82	-	-	-	0.1	-
Түвшинширээ	-	-	-	-	-	-	-	-
Түмэнцогт	-	-	-	-	-	-	-	-
Уулбаян	-	-	-	-	-	-	-	-
Халзан	-	-	-	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	-	-	-	-	-	-	-	-
Баруун-Урт	-	107	-	-	-	20.6	-	-

XI.8 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, сумаар

XII АЖ ҮЙЛДВЭР

XII.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, дэд салбараар

Хугацаа	Нийт дүн	Уул уурхай, олборлолт	Боловсруулах үйлдвэрлэл	Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт	Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа[2]
	сая төгрөг				
2022 I	4 271.9	1 840.5	536.1	1 780.8	114.5
II	7 972.3	5 872.1	225.1	1 767.0	108.1
III	13 798.8	11 794.1	257.6	1 652.0	95.1
IV	51 892.8	49 882.4	374.2	1 530.3	105.9
V	27 751.1	25 989.1	713.4	935.1	113.5
VI	28 119.9	25 600.3	2 001.1	398.8	119.7
VII	43 173.2	42 021.5	667.4	370.8	113.5
VIII	66 509.9	62 147.2	3 865.1	397.6	100.0
IX	27 137.9	24 231.0	2 345.6	453.0	108.3
X	30 128.5	22 862.1	5 631.6	1 520.6	114.2
XI	27 972.1	21 860.0	4 367.9	1 615.0	129.2
XII	23 397.9	19 514.0	1 467.1	2 296.7	120.1
I-XII	**352 126.3**	**313 614.3**	**22 452.2**	**14 717.7**	**1 342.1**
2023 I	31 009.5	28 158.7	709.5	1 987.7	153.6
II	59 355.3	55 952.7	1 330.2	1 926.8	145.6
III	38 260.4	36 028.4	233.4	1 808.8	189.8
IV	18 801.5	16 050.4	661.4	1 832.4	257.3
V	49 152.3	46 407.7	1 768.6	782.7	193.3
VI	42 836.5	39 137.3	2 871.8	517.5	309.9
VII	16 988.0	14 614.9	1 696.8	495.8	180.5
VIII	35 891.4	30 785.1	4 452.2	543.4	110.7
IX	42 418.8	32 783.7	8 587.4	858.3	189.4
X	48 981.0	43 652.1	3 291.0	1 827.7	210.2
XI	29 846.9	24 693.6	2 952.1	2 071.5	129.7
XII	30 155.3	24 377.2	2 862.6	2 519.6	395.9
I-XII	**443 696.9**	**392 641.8**	**31 417.0**	**17 172.2**	**2 465.9**
2024* I	29 210.6	24 151.3	2 250.0	2 535.9	273.4
II	6 118.1	1 868.0	1 669.1	2 325.4	255.6
III	14 386.3	10 699.9	944.5	2 529.9	212.0
I-III	**49 715.0**	**36 719.2**	**4 863.7**	**7 391.2**	**741.0**
	хувь				
2024* III / 2023 III	37.6	29.7	404.7	139.9	111.7
2024* I-III / 2023 I-XII	11.2	9.4	15.5	43.0	30.0

XII.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, дэд салбараар

Салбар	2023 I-III	2024*		2024* I-III / 2023 I-III
		I-III	Гадаад	
	сая төгрөг			хувь
Нийт дүн	**129 597.3**	**49 715.0**	**39 653.0**	**38.4**
Уул уурхай, олборлох	**119 812.5**	**36 719.2**	**35 864.1**	**30.6**
Чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт	5 978.0	13 942.2	13 087.1	2.3 [1]
Металлын хүдэр олборлолт	107 321.4	14 611.3	14 611.3	13.6
Бусад ашигт малтмал олборлолт	6 513.0	8 165.7	8 165.7	125.4
Боловсруулах үйлдвэрлэл	**3 550.4**	**4 863.7**	**3 788.9**	**137.0**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэлт	3 363.0	4 566.6	3 788.9	135.8
Дээрхи ангид ороогүй бусад үйлдвэрлэл	187.4	297.0	-	158.5
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	**5 745.5**	**7 391.2**	**-**	**128.6**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	5 745.5	7 391.2	-	128.6
Усан хангамж, хог хаягдал зайлуулах, хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа	**489.0**	**741.0**	**-**	**151.5**
Ус хуримтлуулах, ариутгах, усан хангамжийн үйл ажиллагаа	267.9	347.2	-	129.6
Хог хаягдал цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах	221.0	393.8	-	178.2

XII.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, дэд салбараар

Хугацаа	Нийт дүн	Уул уурхай, олборлолт	Боловсруулах үйлдвэрлэл	Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт	Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа[2]
	сая төгрөг				
2022 I	8 654.5	6 350.4	509.2	1 680.4	114.5
II	8 851.6	6 811.3	228.6	1 708.2	103.5
III	8 636.2	6 687.4	232.8	1 616.3	99.7
IV	8 763.3	6 864.4	356.6	1 436.4	105.9
V	11 683.9	9 949.7	700.5	920.2	113.5
VI	18 600.9	16 162.7	1 919.7	398.8	119.7
VII	11 163.6	10 127.4	552.0	370.8	113.4
VIII	25 065.2	20 828.8	3 738.8	397.6	100.0
IX	18 755.6	14 628.7	3 568.4	450.1	108.4
X	20 273.2	13 746.4	4 825.3	1 587.3	114.2
XI	20 312.0	13 657.1	4 838.3	1 687.4	129.2
XII	16 425.7	11 976.1	2 149.1	2 180.4	120.1
I-XII	**177 185.7**	**137 790.4**	**23 619.3**	**14 433.9**	**1 342.1**
2023 I	13 295.4	8 655.7	2 522.6	1 990.6	126.5
II	12 485.1	9 173.9	1 302.6	1 891.6	117.0
III	15 873.1	13 719.7	221.5	1 794.3	137.6
IV	17 355.8	14 900.2	646.8	1 660.9	147.9
V	24 972.3	22 297.6	1 753.3	777.3	144.1
VI	21 343.3	18 351.1	2 214.2	517.4	260.6
VII	14 138.2	11 872.1	1 673.2	495.9	97.0
VIII	16 900.3	11 920.5	4 378.6	543.3	57.9
IX	21 953.6	12 909.3	8 018.6	862.2	163.5
X	27 888.8	23 311.2	2 640.5	1 777.8	159.3
XI	22 471.1	17 471.6	2 658.1	2 210.6	130.8
XII	22 983.5	17 637.1	2 841.5	2 258.0	246.9
I-XII	**231 660.5**	**182 220.0**	**30 871.5**	**16 779.9**	**1 789.1**
2024* I	24 941.6	20 084.2	2 229.4	2 423.5	204.5
II	15 366.4	11 109.8	1 647.5	2 422.5	186.6
III	16 564.5	13 227.9	939.4	2 253.0	144.3
I-III	**56 872.5**	**44 421.9**	**4 816.3**	**7 099.0**	**535.3**
	хувь				
2024* III / 2023 III	104.4	96.4	424.1	125.6	104.8
2024* I-III / 2023 I-XII	24.5	24.4	15.6	42.3	29.9

XII.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, дэд салбараар

Салбар	2023 I-III	2024* I-III	2024* I-III / 2023 I-III
	сая төгрөг		хувь
Нийт дүн	**41 653.7**	**56 872.5**	136.5
Уул уурхай, олборлох	**31 549.3**	**44 421.9**	140.8
Чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт	3 541.7	9 070.1	2.6 [1]
Металлын хүдэр олборлолт	21 767.4	29 500.4	135.5
Бусад ашигт малтмал олборлолт	6 240.3	5 851.4	93.8
Боловсруулах аж үйлдвэр	**4 046.7**	**4 816.3**	119.0
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэлт	3 859.3	4 519.3	117.1
Дээрхи ангид ороогүй бусад үйлдвэрлэл	187.4	297.0	158.5
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт	**5 676.5**	**7 099.0**	125.1
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	5 676.5	7 099.0	125.1
Усан хангамж, хог хаягдал зайлуулах, хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа	**381.1**	**535.3**	140.5
Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	249.5	347.2	139.1
Хог хаягдал цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах	131.6	188.2	143.0

XII.5 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, нэр төрлөөр

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2023 III	2023 I-III	2024* III	2024* I-III	2024* I-III / 2023 I-III хувь
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр						
Хүрэн нүүрс	мян.т	34.6	102.9	24.0	172.0	167.2
Цайрын баяжмал	мян.т	6.5	18.2	6.4	18.3	100.5
Хайлуур жонш	мян.т	0.7	2.4	0.6	1.8	75.7
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	2.1	3.7	1.9	4.0	108.1
Цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж						
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	12.1	47.1	15.5	52.8	112.1
Цахилгаан	сая.квт	4.5	14.7	6.2	19.3	131.4
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа, ус үйлдвэрлэл						
Талх	т	38.385	136.3	38.2	87.8	64.4
Нарийн боов	т	4.2	17.5	2.9	11.7	66.9
Хэвийн боов	т	-	44.3	-	20.6	46.4
Бялуу	т	0.6	1.8	0.5	1.3	69.5
Хэрчсэн гурил	т	8.4	23.0	7.9	19.4	84.4
Адууны мах	т	-	6.9	2.3	22.3	3.2 [1]
Үхрийн мах	т	-	41.9	19.9	21.1	50.4
Хонины мах	т	-	113.9	76.5	444.5	3.9 [1]
Ямааны мах	т	-	92.4	5.5	5.5	6.0
Цэвэр ус	мян.л	51.9	185.5	53.9	163.8	88.3
Бууз, банш	т	0.1	4.5	1.4	5.0	110.2
Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл						
Сандал, диваны бүрээс	ш	-	-	23	23	-
Хувцас үйлдвэрлэл						
Монгол дээл,тэрлэг	ш	173	798	220	1349	169.0
Дээлнээс бусад монгол хувцас	ш	26	171	44	281	164.3
Ажлын хувцас	ш	...	...	16	16	-
Бэлтгэлийн хувцас /өмд, цамц/	ш	5	15	-	-	-
Малгай	ш	2	8	10	18	2.3 [1]
Нэхий дээл	ш	2	12	-	79	-
Арьс, арьсан үйлдвэрлэл						
Хазаар	ш	40	40	-	-	-
Гутал	хос	67	269	11	84	31.2
Модон эдлэл						
Гал тогооны өрөөний модон тавилга	ш	-	-	1	18	-
Гэрийн бусад модон тавилга	ш	8	24	5	37	154.2
Модон сандал	ш	-	9	-	-	-
Төрөл бүрийн модон эдлэл	ш	3	7	1	2	28.6
Усан хангамж, хог хаягдал зайлуулах, хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа						
Түгээсэн цэвэр ус	мян.м3	23.2	73.8	29.7	91.0	123.3
Сувагжилт	мян.м3	20.8	67.2	23.2	72.1	107.3
Хог хаягдал цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах, дахин ашиглах	мян.тн	2.6	7.6	2.2	7.3	96.1